บรรยายสรุปจังหวัดน่าน

1. สภาพทั่วไป

1.1 ข้อมูลพื้นฐานทางกายภาพ

1) ที่ตั้งและอาณาเขต

จังหวัดน่าน ตั้งอยู่ทางภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย อยู่ห่างจากกรุงเทพมหานคร ตามทางหลวงหมายเลข 101 ประมาณ 668 กิโลเมตร และมีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดใกล้เคียง

ทิศเหนือ ประกอบด้วย อำเภอเฉลิมพระเกียรติ อำเภอทุ่งช้าง อำเภอปัว และอำเภอบ่อเกลือ มีพื้นที่ติดต่อกับเขตเศรษฐกิจพิเศษ เชียงฮ่อน - หงสา สปป.ลาว)

ทิศตะวันออก ประกอบด้วย อำเภอภูเพียง อำเภอแม่จริม อำเภอสันติสุข อำเภอเวียงสา มีพื้นที่ติดต่อกับแขวงไชยบุรี (สปป.ลาว)

ทิศใต้ ประกอบด้วย อำเภอนาหมื่น มีพื้นที่ติดต่อกับจังหวัดอุตรดิตถ์ อำเภอนาน้อย และอำเภอเวียงสา ซึ่งทั้งสองอำเภอมีพื้นที่ติดกับจังหวัดแพร่

ทิศตะวันตก ประกอบด้วย อำเภอบ้านหลวง ซึ่งมีพื้นที่ติดกับอำเภอเชียงม่วนของจังหวัดพะเยา อำเภอท่าวังผา มีพื้นที่ติดกับอำเภอปง จังหวัดพะเยา อำเภอสองแคว มีพื้นที่ติดกับอำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา

2) ลักษณะภูมิประเทศ

จังหวัดน่าน มีพื้นที่ทั้งสิ้นประมาณ 7.58 ล้านไร่ โดยพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นภูเขาถึงร้อยละ 87.2 ของพื้นที่ทั้งหมด ซึ่งอยู่สูงจากระดับน้ำทะเลปานกลางประมาณ 2,115 เมตร เป็นแหล่งต้นน้ำของแม่น้ำน่าน ซึ่งได้ไหลผ่านจังหวัดมาทางทิศเหนือลงสู่ทิศใต้มีสภาพเป็นที่ราบลุ่ม พื้นที่ราบของจังหวัดน่านมีเพียงร้อยละ 12.8 ของพื้นที่ทั้งหมด ซึ่งสามารถจำแนกตามประเภทพื้นที่ได้ดังนี้

2.1)	พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ	3.22 ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ 42.48
2.2)	พื้นที่ป่าอนุรักษ์	2.83 ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ 37.34
2.3)	พื้นที่สำนักงานปฏิรูปเพื่อเกษตรกรรม (สปก.)	0.46 ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ 6.06
2.4)	พื้นที่เอกสารสิทธิ์อื่นๆ	1.07 ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ 14.12

3) สภาพภูมิอากาศ

ลักษณะภูมิอากาศภายใต้อิทธิพลของลมมรสุมที่พักปกคลุมประเทศไทย 2 ชนิด คือ ลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ กับลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ โดยลักษณะภูมิอากาศ อากาศจะร้อนอบอ้าวในฤดูร้อนและหนาวในฤดูหนาว ส่วนฤดูฝนมีฝนตกชุกระหว่างเดือนพฤษภาคมถึงกันยายนของทุกปี

4) ข้อมูลการปกครอง

จังหวัดน่านประกอบด้วย

- 15 อำเภอ 98 ตำบล
- 893 หมู่บ้าน
- องค์การบริหารส่วนจังหวัด 1 แห่ง
- เทศบาลเมือง 1 แห่ง
- เทศบาลตำบล 18 แห่ง
- องค์การบริหารส่วนตำบล 80 แห่ง

5) จำนวนประชากรเขตพื้นที่จังหวัดน่าน ปี พ.ศ. 2564 จำแนกรายอำเภอ

ประชากรจังหวัดน่านตามทะเบียนราษฎรของจังหวัดน่าน ณ เดือนกันยายน 2564 มีประชากรทั้งสิ้น 475,915 คน แยกเป็นชาย 238,071 คน หญิง 237,898 คน อำเภอที่มีประชากรมากที่สุดคือ อำเภอเวียงสา จำนวนประชากร 66,867 คน รองลงมาอำเภอเมืองน่าน มีประชากร 62,780 คน และอำเภอเฉลิมพระเกียรติ มีประชากรน้อยสุด 9,835 คน

6) ข้อมูลด้านการคมนาคม

ทางบก : การเดินทางโดยรถยนต์ส่วนบุคคล จากกรุงเทพฯ ใช้ทางหลวงหมายเลข 32 มาจนถึงนครสวรรค์ จากนั้นใช้หมายเลข 117 มาจนถึงจังหวัดพิษณุโลกและใช้ทางหลวงหมายเลข 11 โดยผ่านจังหวัดอุตรดิตถ์และอำเภอเด่นชัย จังหวัดแพร่ จากเด่นชัยใช้ทางหลวงหมายเลข 101 ผ่านจังหวัดแพร่ไปจนถึงตัวจังหวัดน่าน รวมระยะทางประมาณ 668 กิโลเมตร

ทางรถไฟ : จังหวัดน่านไม่มีเส้นทางรถไฟผ่าน แต่สามารถเดินทางมาลงที่สถานีรถไฟเด่นชัย อำเภอเด่นชัย จังหวัดแพร่ แล้วเดินทางด้วยถนนระยะทางประมาณ 140 กิโลเมตร ตามทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 101 มายังตัวจังหวัดได้

ท่าอากาศยาน : จังหวัดน่านมีท่าอากาศยานน่านนคร ซึ่งเป็นสนามบินพาณิชย์ตั้งอยู่ทางตอนเหนือของตัวเมืองน่าน ห่างประมาณ 3 กิโลเมตร มีเที่ยวบินระหว่างท่าอากาศยานน่านไปท่าอากาศยานดอนเมืองโดยสายการบินแอร์เอเชีย และสายการบินนกแอร์ เที่ยวบินระหว่างท่าอากาศยานน่านไปท่าอากาศยานสุวรรณภูมิโดยสายการบินไทยสมายล์และสายการบินแอร์เอเชีย

1.2 ข้อมูลเชิงเปรียบเทียบ

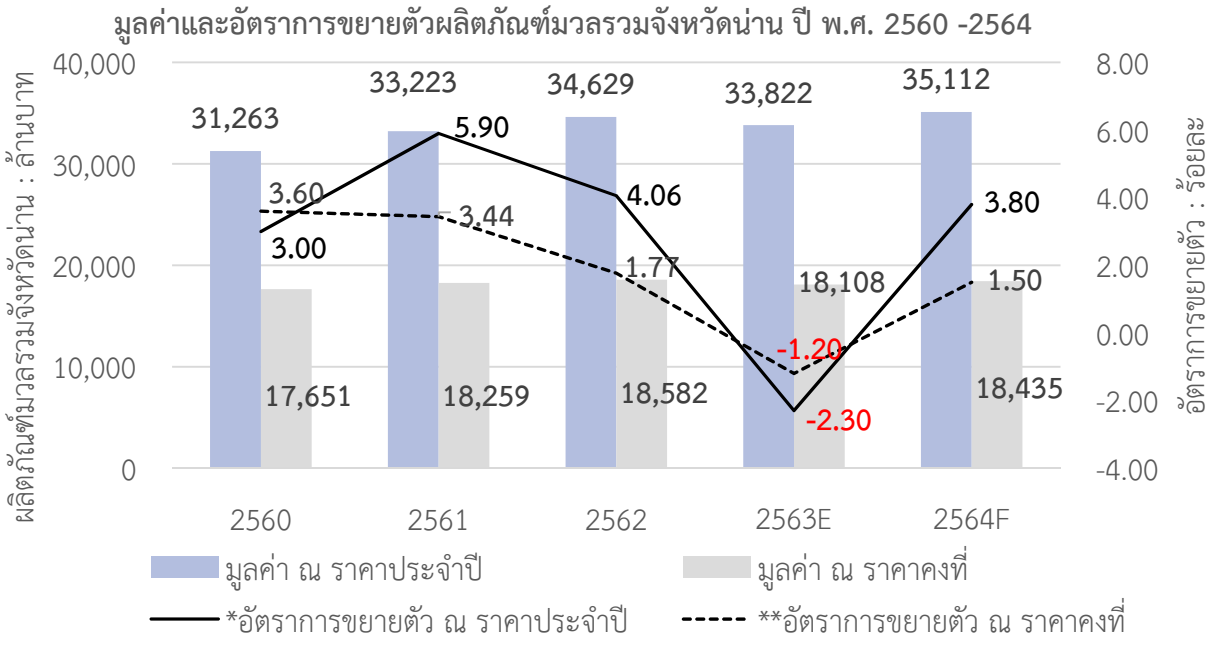
(1) ด้านเศรษฐกิจ

(1.1) ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดน่าน
(1.2) การจัดเก็บภาษีอากร
(1.3) การท่องเที่ยว
(1.4) การนำเข้า – ส่งออก
(1.5) อุตสาหกรรม
(1.6) การเกษตรและสหกรณ์

(1.1) ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดน่าน

(1.1.1) ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดน่าน ณ ราคาประจำปี พ.ศ. 2560 – 2564

แผนภูมิที่ 1 แสดงผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดน่าน ณ ราคาประจำปี พ.ศ. 2560 – 2564

ที่มา : สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และกลุ่มงานบริหารการคลังและเศรษฐกิจ สำนักงานคลังจังหวัดน่าน

หมายเหตุ : *E = Estimate, F = Forecast*

ปี พ.ศ. 2564 มีการขยายตัวผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดน่าน ณ ราคาประจำปี ร้อยละ 3.80 และ ณ ราคาคงที่ ร้อยละ 1.50 (กลุ่มงานบริหารการคลังและเศรษฐกิจ สำนักงานคลังจังหวัดน่าน. 2564)

ภาวะเศรษฐกิจของจังหวัดจากการประมาณการในปี พ.ศ. 2563 หดตัวอยู่ที่ร้อยละ -1.20 เนื่องจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ระลอกแรกจึงทำให้อัตราการขยายตัวต่ำ และในปี พ.ศ. 2564 คาดว่าจะขยายตัวที่ร้อยละ 1.50 (กลุ่มงานบริหารการคลังและเศรษฐกิจ สำนักงานการคลังจังหวัดน่าน. 2564) โดยการคาดการณ์การขยายตัวอ้างอิงจากปัจจัยสนับสนุนทางเศรษฐกิจจังหวัดน่าน เช่น โครงการเพิ่มกำลังซื้อให้แก่ผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ โครงการประกันรายได้เกษตรฤดูกาลเพาะปลูก 2563/2564 โครงการคนละครึ่ง เป็นต้น โดยการกระตุ้นเศรษฐกิจทั้งภายในและภายนอก ตลอดจนจากนโยบายรัฐบาล จะส่งผลให้ผลิตภัณฑ์มวลรวมทั้งจังหวัดน่านมีมูลค่าและอัตราการเปลี่ยนแปลงที่สูงขึ้นได้ในอนาคต

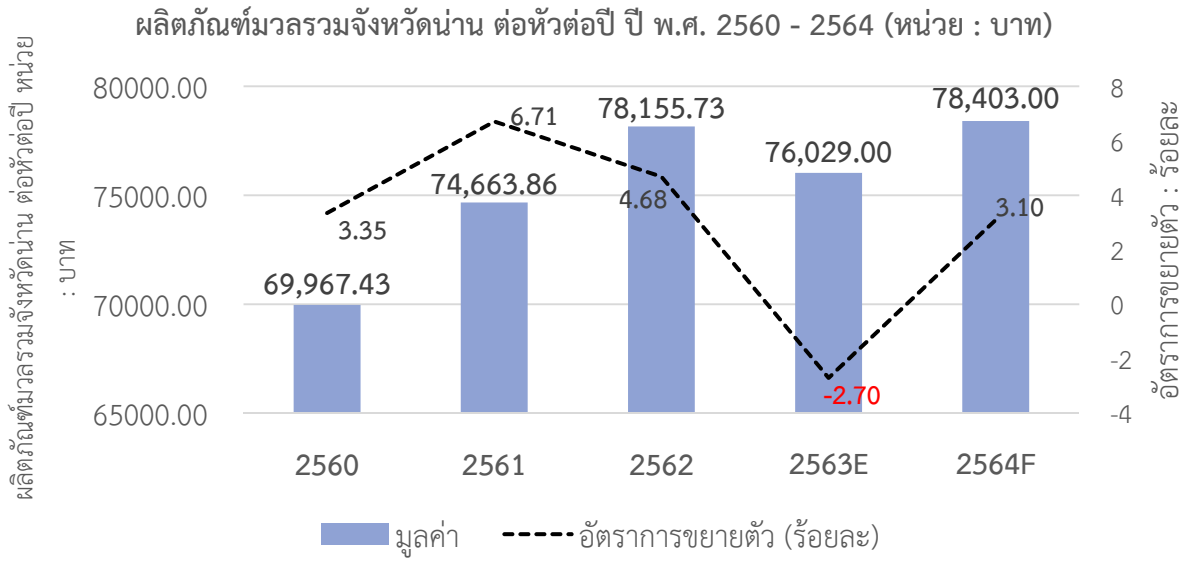
(1.1.2) ข้อมูลผลผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดน่าน ณ ราคาประจำปี จำแนกรายประเภท

ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดน่าน ณ ราคาประจำปี จำแนกตามประเภท ในปี พ.ศ. 2562 พบว่าประเภทที่สูงสุด 5 อันดับแรก คือ การเกษตร การป่าไม้ และการประมง มูลค่า 9,952.60 คิดเป็นร้อยละ 28 ถัดมา ได้แก่ การขายส่งและการขายปลีก มูลค่า 4,255.65 บาท คิดเป็นร้อยละ 12 รองลงมา คือ การศึกษา มูลค่า 3,738.21 บาท คิดเป็นร้อยละ 11 กิจกรรมการเงินและการประกันภัย มูลค่า 3,138.69 บาท คิดเป็นร้อยละ 9 การบริหารราชการแผ่นดินและการป้องกันประเทศ มูลค่า 3,012.99 บาท คิดเป็นร้อยละ 7 และอื่น ๆ

การเพิ่มขึ้นของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดน่าน ณ ราคาประจำปี จำแนกตามประเภท สัดส่วนที่มีการเพิ่มขึ้นภายใน 5 ปี ย้อนหลัง (พ.ศ.2558 – 2562) มากที่สุด 5 ลำดับแรก ได้แก่ การขายส่งและการขายปลีก 949 ล้านบาท การผลิตอุตสาหกรรม 938 ล้านบาท การเกษตร การป่าไม้และการประมง 691 ล้านบาท การเงินและการประกันภัย 662 ล้านบาท และกิจกรรมที่เกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ 617 ล้านบาท ซึ่งการเพิ่มขึ้นดังกล่าวส่งผลให้ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดน่านขยายตัวขึ้นด้วย

(1.1.3) ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดน่าน ต่อหัวต่อปี

แผนภูมิที่ 2 ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดน่าน ต่อหัวต่อปี ปี พ.ศ. 2560 – 2564 (หน่วย : บาท)

ที่มา : สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และกลุ่มงานบริหารการคลังและเศรษฐกิจ สำนักงานคลังจังหวัดน่าน

หมายเหตุ : *E = Estimate, F = Forecast*

ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดน่าน ต่อหัวต่อปี ณ พ.ศ. 2564 เท่ากับ 78,403.00 บาท เฉลี่ยเดือนละ 6,533.58 บาท ขยายตัวร้อยละ 3.10 (กลุ่มงานบริหารการคลังและเศรษฐกิจ สำนักงานการคลังจังหวัดน่าน. 2564)

อัตราการขยายตัวผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดน่าน ต่อหัวต่อปี เฉลี่ย 5 ปี (พ.ศ. 2560 - 2564) อยู่ที่ร้อยละ 3.02

ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดน่าน ต่อหัวต่อปี (GPP per capita) และอัตราการขยายตัวผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดน่าน ต่อหัวต่อปี มีทิศทางการขยายตัว/หดตัว แปรผันตรงกับผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดน่าน (GPP) โดยในปีก่อนสถานการณ์ไวรัสโคโรนา 2019 ระบาด (ธันวาคม 2562) ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดน่านเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตามเมื่อเกิดการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ทำให้ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดน่านหดตัว จึงส่งผลให้ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดน่าน ต่อหัวต่อปี (GPP per capita) มีการหดตัวตามด้วยเช่นกัน

(1.2) ภาษีอากรที่จัดเก็บ

(1.2.1) การจัดเก็บภาษีอากรของจังหวัดน่าน

- ข้อมูลการจัดเก็บภาษีอากรของจังหวัดน่าน พ.ศ. 2560 – 2564

ตารางที่ 1 แสดงข้อมูลการจัดเก็บภาษีอากรของจังหวัดน่าน พ.ศ. 2560 – 2564 (หน่วย : ล้านบาท)

รายการ	ปี พ.ศ.				
	2560	2561	2562	2563	2564*
ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา	126.16	112.06	104.80	92.14	96.58
ภาษีเงินได้นิติบุคคล	64.16	66.94	67.40	74.31	66.26
ภาษีมูลค่าเพิ่ม	192.50	208.50	225.65	240.68	224.56
ภาษีธุรกิจเฉพาะ	12.84	13.25	12.91	11.90	9.36
อากรแสตมป์	7.47	7.68	7.79	7.95	6.15
อื่น ๆ	1.33	1.34	1.29	1.05	1.29
รวมสรรพากรจัดเก็บ	404.46	409.58	419.77	428.02	404.19
หน่วยงานอื่นจัดเก็บ**	1,544.77	1,581.62	1,610.08	1,362.14	1,381.58
รวม	**1,949.22**	**1,991.20**	**2,029.85**	**1,790.16**	**1,785.77**

ที่มา : สำนักงานสรรพากรพื้นที่น่าน

หมายเหตุ : **ปีงบประมาณ 2564 ผลการจัดเก็บตั้งแต่เดือน ตุลาคม 2563 – กรกฎาคม 2564*

***หน่วยงานอื่นจัดเก็บ จากหน่วยงานคลังหัก ณ ที่จ่าย (GF 4117) ที่ดินจัดเก็บ, ศุลกากร, ขนส่ง, กรมพัฒฯ*

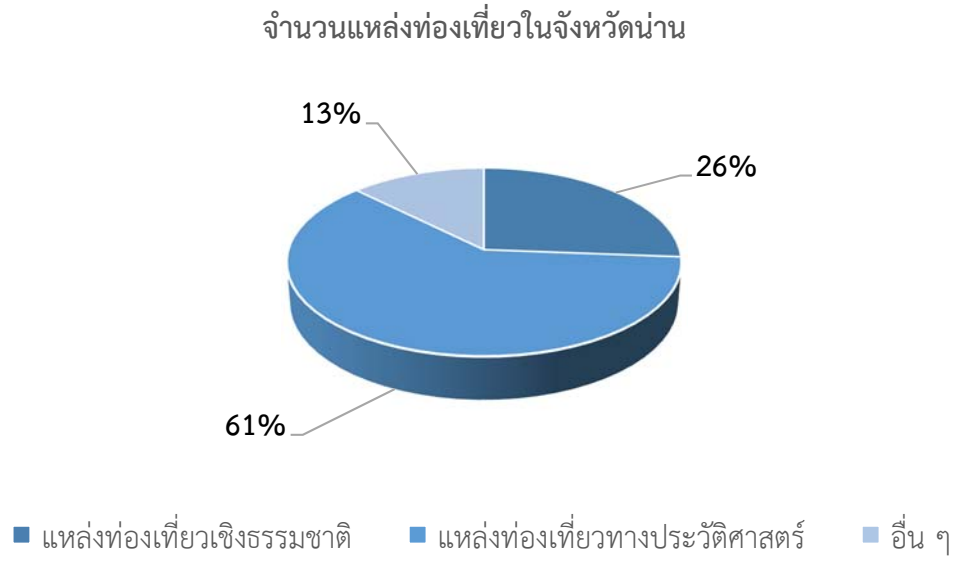
ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาที่มีอัตราการลดลงอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากมีการขยายกรอบการลดหย่อนภาษีที่เพิ่มขึ้น, การปรับเปลี่ยน ภ.ง.ด.1 ที่เป็นการเบิกจ่ายด้วยระบบจ่ายตรง ทำให้การจ่ายภาษีไม่รวมรายได้จากแหล่งอื่นส่งผลให้การจ่ายภาษีคิดเฉพาะฐานการจ่ายจาก ภ.ง.ด.1 แต่ในปี พ.ศ. 2564 ที่การจัดเก็บรายได้บุคคลธรรมดามีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้น เนื่องจากโครงการจากรัฐ เช่น บัตรสวัสดิการแห่งรัฐ, โครงการคนละครึ่ง, โครงการเราชนะ เป็นต้น ที่ส่งผลให้รายได้บุคคลธรรมดาเพิ่มสูงขึ้น ดังนั้นจึงมีการเสียภาษีที่สูงขึ้นได้

การคาดการณ์สภาวะผลของการจัดเก็บภาษีปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 คาดว่าจะสามารถจัดเก็บภาษีได้สูงขึ้นจากปีก่อน เนื่องจากมีการเบิกจ่ายงบประมาณมากขึ้น มีผลให้ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีเงินได้นิติบุคคล รวมถึงอากรแสตมป์สูงกว่าปีก่อนหน้า ผลของการจัดเก็บภาษีของจังหวัดน่านขึ้นอยู่กับการได้รับการจัดสรรเงินงบประมาณในการพัฒนาจังหวัดในแต่ละปี และมีการเบิกจ่ายงบประมาณตามกำหนดเวลาด้วย

(1.3) การท่องเที่ยว

(1.3.1) ประเภทแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดน่าน

แผนภูมิที่ 3 จำนวนแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดน่านจำแนกตามประเภทของแหล่งท่องเที่ยว

ที่มา : สำนักงานท่องเที่ยวและกีฬา

หมายเหตุ : อื่น ๆ คือ แหล่งท่องเที่ยวสำหรับกิจกรรมพิเศษ กิจกรรมนันทนาการ และอื่น ๆ

จังหวัดน่าน มีแหล่งท่องเที่ยวรวมกันทั้งหมด 103 แห่ง สามารถแบ่งออกเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม จำนวน 63 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 60 แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ จำนวน 27 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 26 และ อื่น ๆ คือ แหล่งท่องเที่ยวสำหรับกิจกรรมพิเศษ กิจกรรมนันทนาการ และอื่น ๆ จำนวน 13 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 13 ซึ่งในอนาคตคาดว่าจังหวัดน่านจะมีแหล่งท่องเที่ยวที่เพิ่มมากขึ้นจากผู้ประกอบการเอกชน นิติบุคคลอื่น รวมทั้งการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของภาครัฐที่จะเพิ่มจำนวนแหล่งท่องเที่ยวจังหวัดน่านเพื่อรองรับการท่องเที่ยวน่านในอนาคต

(1.3.2) จำนวนนักท่องเที่ยวที่เข้ามาเยี่ยมเยือนจังหวัดน่าน

- จำนวนนักท่องเที่ยวที่เข้ามาเยี่ยมเยือนจังหวัดน่าน ปี พ.ศ. 2560 – 2563

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนนักท่องเที่ยวและรายได้จากนักท่องเที่ยวที่เข้ามาเยี่ยมเยือนจังหวัดน่าน ปี พ.ศ. 2560 – 2563 (หน่วย : คน/ล้านบาท)

รายการ		ปี พ.ศ. 2560 – 2564							
		2560		2561		2562		2563	
		จำนวน	%Change	จำนวน	%Change	จำนวน	%Change	จำนวน	%Change
อัตราการเข้าพัก		54.4	N/A	60.56	11.32	59.53	-1.7	44.1	-15.43
จำนวนผู้เข้าพัก		717,376	N/A	741,194	3.32	751,115	1.33	520,574	-30.69
จำนวนผู้เยี่ยมเยือน	**ทั้งหมด**	900,126	N/A	943,944	4.86	953,895	1.05	645,167	-32.36
	คนไทย	879,394	N/A	917,727	4.35	931,822	1.53	639,790	-31.34
	ชาวต่างชาติ	20,732	N/A	21,513	3.76	22,732	2.6	5,377	-75.64
รายได้จากผู้เยี่ยมเยือน	**ทั้งหมด**	2,502	N/A	2,708	8.23	2,724	0.59	1,560	-42.75
	คนไทย	2,463	N/A	2,666	8.24	2,623	-1.6	1,533	-41.54
	ชาวต่างชาติ	38	N/A	42	8.7	100	139.12	25	-74.28

ที่มา : สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดน่าน

หมายเหตุ : *%Change คือ อัตราการเปลี่ยนแปลงจากปีก่อนหน้า (ร้อยละ)*

ในช่วงก่อนสถานการณ์โรคระบาดไวรัสโคโรนา 2019 จังหวัดน่านถือเป็นจังหวัดที่เป็นจุดหมายปลายทางของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ เมื่อปี พ.ศ. 2562 จำนวนผู้เยี่ยมเยือนในจังหวัดน่านมีจำนวนมากถึง 953,895 คน ซึ่งมีอัตราการเพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้าถึงร้อยละ 1.5 ในทางกลับกันเมื่อเกิดสถานการณ์โรคระบาดไวรัสโคโรนา 2019 มีอิทธิพลอย่างมากต่อการท่องเที่ยวในจังหวัดน่าน เพราะจังหวัดน่านเป็นจังหวัดที่มีการควบคุมการแพร่ระบาดของโรคโคโรนา 2019 อย่างเข้มงวด จึงทำให้เมื่อมีการระบาดของโรคไวรัสดังกล่าว จังหวัดน่านจะปิดการเข้า – ออกของจังหวัดอย่างรวดเร็ว ด้วยเหตุผลดังกล่าวจึงเห็นได้ว่าจำนวนนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติในปี พ.ศ. 2563 มีอัตราการเปลี่ยนแปลงลดลงอย่างต่อเนื่องจนถึงในปัจจุบัน เพราะสถานการณ์โรคไวรัสโคโรนา 2019 ยังคงเกิดการแพร่ระบาด ตลอดจนการฉีดวัคซีนของคนในพื้นที่ไม่เพียงพอ อย่างไรก็ตามเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงในทิศทางที่ดีขึ้น จังหวัดน่านจะยังคงเป็นจังหวัดที่ได้รับความนิยมเนื่องจากกระแสการท่องเที่ยวจังหวัดน่านเป็นที่น่าสนใจ และเป็นจุดหมายปลายทางของนักท่องเที่ยวผู้มาเยือนอยู่เสมอ

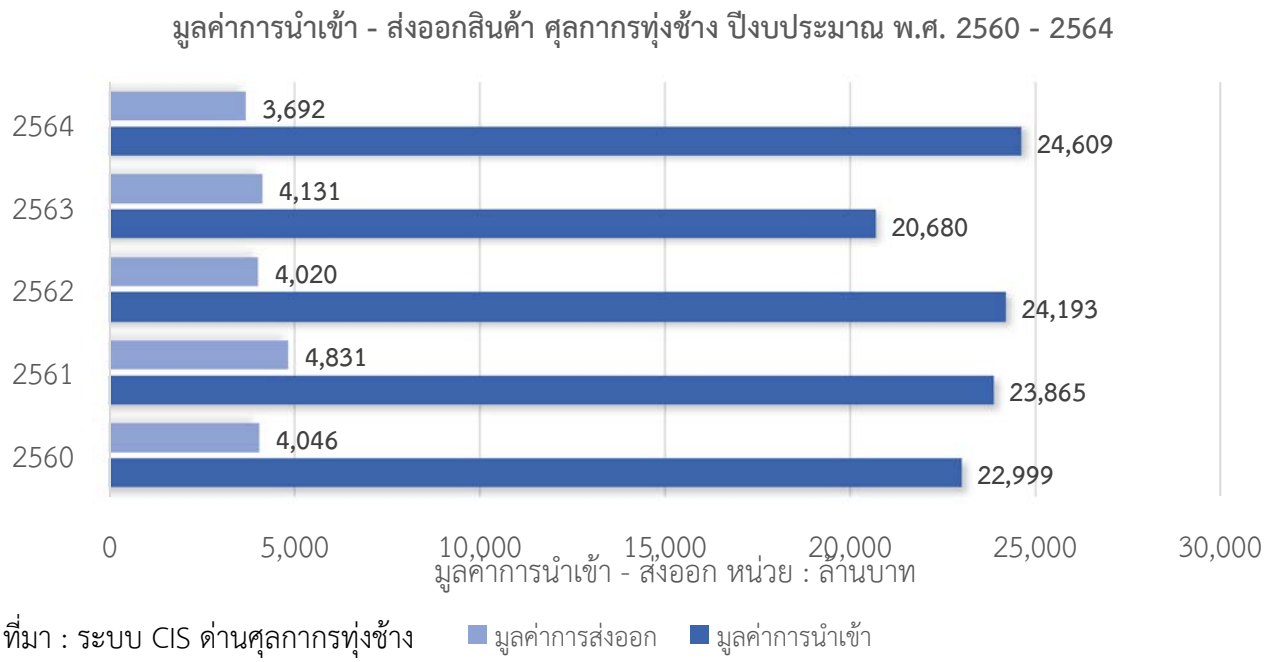
เมื่อสถานการณ์โรคระบาดไวรัสโคโรนา 2019 มีแนวโน้มคลี่คลายลง และการฉีดวัคซีนที่ทั่วถึงมากขึ้น รวมถึงเกิดการกระตุ้นทางเศรษฐกิจทั้งภายในจังหวัดและภายนอก ตลอดจนนโยบายการกระตุ้นเศรษฐกิจของรัฐบาลจะทำให้การท่องเที่ยวจังหวัดน่านได้รับความนิยมและกลับมามีบทบาทในการสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจของจังหวัดน่านได้

(1.4) สินค้านำเข้า - ส่งออก

(1.4.1) มูลค่าการนำเข้าและส่งออก ด่านศุลกากรทุ่งช้าง

- **มูลค่าการนำเข้าและส่งออก ด่านศุลกากรทุ่งช้าง ปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 – 2564**

แผนภูมิที่ 4 มูลค่าการนำเข้าและส่งออก ด่านศุลกากรทุ่งช้าง ปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 – 2564 (หน่วย : ล้านบาท)

ที่มา : ระบบ CIS ด่านศุลกากรทุ่งช้าง

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 จังหวัดน่านมีสินค้าและมูลค่าการนำเข้าและส่งออกสูงสุด 10 อันดับ ดังนี้

ลำดับ	รายการสินค้านำเข้า	มูลค่า (ล้านบาท)
1	พลังงานไฟฟ้า	17,998.27
2	รถดั๊มพ์	51.20
3	เครื่องกำเนิดไฟฟ้า	49.29
4	เครื่องวัดประจุไฟฟ้า	32.49
5	นั่งร้าน	27.93
6	เครื่องยนต์เก่าใช้แล้ว	27.71
7	ส่วนประกอบของเครื่องจักร	16.43
8	เครื่องสูบน้ำ	13.46
9	ลูกต๋าว	13.39
10	ลูกเดือย	10.06
	สินค้าอื่น ๆ	2,033.85
	รวม	**24,609.37**

ลำดับ	รายการสินค้าส่งออก	มูลค่า (ล้านบาท)
1	น้ำมันปิโตรเลียม	1,358.52
2	เครื่องจักร	264.78
3	รถกระบะแบบยกได้	173.39
4	วาล์ว	121.01
5	เฟืองเกียร์	80.39
6	มอเตอร์	80.24
7	เครื่องกังหัน	80.21
8	ส่วนประกอบเครื่องจักร	63.13
9	นั่งร้าน	48.06
10	โลเลเลอร์	45.58
	สินค้าอื่น ๆ	1,376.19
	รวม	**3,691.47**

(1.5) อุตสาหกรรม

(1.5.1) โรงงานอุตสาหกรรมในจังหวัดน่าน

- **จำนวนโรงงานในจังหวัดน่าน ปี พ.ศ. 2560 – 2564**

ตารางที่ 3 แสดงจำนวนโรงงานในจังหวัดน่าน ปี พ.ศ. 2560 – 2564

รายการ	ปี พ.ศ. 2560 – 2564				
	2560	2561	2562	2563*	2564
โรงงานอุตสาหกรรม (โรงงาน)	434	438	437	174	176
โรงงานอุตสาหกรรมสีเขียว (โรงงาน)	0	0	0	8	0
แร่ธาตุ : จำนวนเหมืองแร่ที่เปิดทำการแล้ว (แห่ง)	3	3	3	3	3
****แหล่งแร่ธาตุ (แห่ง)**	2	2	2	2	2

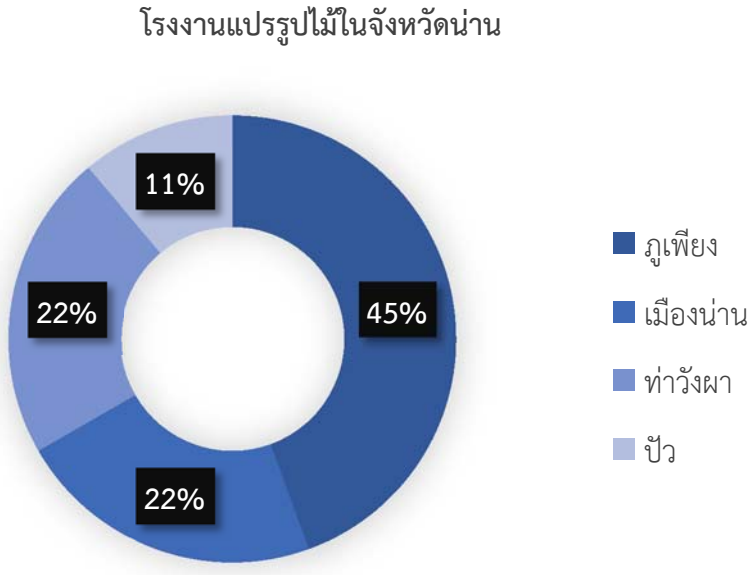
ที่มา : สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดน่าน

หมายเหตุ **จำนวนโรงงานในปี พ.ศ. 2563 มีการปรับขนาดของขนาดแรงม้าที่เข้าข่ายโรงงานจากเดิม 5 แรงม้าเป็นตั้งแต่ 50 แรงม้าขึ้นไปให้เข้าข่ายโรงงาน*

***แหล่งแร่ธาตุแต่ละชนิด ปริมาณ และการใช้ประโยชน์แยกรายอำเภอ แร่หินอุตสาหกรรมชนิดหินปูนเพื่ออุตสาหกรรมก่อสร้าง อ.เมือง 1 แห่ง และอ.เวียงสา 1 แห่ง*

- **โรงงานอุตสาหกรรมไม้ในจังหวัดน่าน**

แผนภูมิที่ 5 จำนวนโรงงานแปรรูปไม้ในจังหวัดน่านจำแนกตามพื้นที่

ที่มา : สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดน่าน. 2564

โรงงานแปรรูปไม้ในจังหวัดน่าน มีทั้งหมด 9 แห่ง โดยกระจายในพื้นที่ต่าง ๆ ของจังหวัดน่าน ดังนี้ อ.ภูเพียง มีโรงงานไม้แปรรูปจำนวน 4 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 45 อ.เมืองน่าน และอ.ท่าวังผา มีโรงงงานแปรรูปไม้จำนวน อำเภอละ 2 ที่ คิดเป็นร้อยละ 22 และอ.ปัว จำนวน 1 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 11

เนื่องด้วยสถานการณ์โรคระบาดไวรัสโคโรนา 2019 ตั้งแต่ปลายปี พ.ศ. 2562 (ธันวาคม) เป็นต้นมา ทำให้สถานประกอบการบางรายหยุดการผลิต เพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 แพร่กระจาย ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจด้านอุตสาหกรรมและด้านต่าง ๆ ซึ่งไม่สามารถคาดการณ์อนาคตได้เพราะมีการกลายพันธุ์ของเชื้อไวรัสอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งการฉีดวัคซีนของคนในพื้นที่จังหวัดน่านยังไม่ครอบคลุมในทุกพื้นที่

สถานการณ์โรคระบาดไวรัสโคโรนา 2019 ทำให้ธุรกิจเกิดการหยุดชะงัก มีผลกระทบต่อสถานประกอบการและผู้ประกอบการเป็นอย่างมาก รวมไปถึงภาคการผลิต ภาคขนส่ง ภาคการท่องเที่ยว ภาคการเกษตร และอื่น ๆ การคาดการณ์แนวโน้มในการพัฒนาในอนาคตนั้นยังคงไม่มีความแน่นอนเนื่องจากสถานการณ์โรคระบาดไวรัสโคโรนา 2019 ที่ยังคงส่งผลกระทบในวงกว้างในปัจจุบัน

(1.6) การเกษตร

(1.6.1) แปลงเกษตรกรรมและแปลงชุมชนในพื้นที่จังหวัดน่าน

- จำนวนแปลงเกษตรกรรมและแปลงชุมชนในพื้นที่จังหวัดน่าน ปี พ.ศ. 2560 – 2564

ตารางที่ 4 แสดงจำนวนแปลงเกษตรกรรมและแปลงชุมชนในพื้นที่จังหวัดน่าน ปี พ.ศ. 2560 – 2564

รายการ	ปี พ.ศ. 2559 – 2564				
	2560	2561	2562	2563	2564
แปลงเกษตรกรรม ราย/แปลง/ไร่	299 ราย 357 แปลง 1,288 ไร่	284 ราย 327 แปลง 1,487 ไร่	276 ราย 329 แปลง 1,459 ไร่	276 ราย 329 แปลง 1,459 ไร่	132 ราย 153 แปลง 757 ไร่
แปลงชุมชน ราย/แปลง/ไร่	41 ราย 43 แปลง 17 ไร่	63 ราย 63 แปลง 24 ไร่	7 ราย 7 แปลง 4 ไร่	7 ราย 7 แปลง 4 ไร่	43 ราย 43 แปลง 15 ไร่
รวม	**340 ราย** **400 แปลง** **2,020 ไร่**	**347 ราย** **390 แปลง** **1,511 ไร่**	**283 ราย** **336 แปลง** **1,463 ไร่**	**283 ราย** **336 แปลง** **1,463 ไร่**	**175 ราย** **196 แปลง** **772 ไร่**

ที่มา : สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดน่าน

การรังวัดที่ดินให้กับประชาชนในจังหวัดน่าน มีแนวโน้มที่ลดลง เนื่องจากการรังวัดให้เอกสารสิทธิ์ทำมาตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2521 จนปัจจุบันที่ดินส่วนใหญ่ถูกสำรวจและให้เอกสารสิทธิ์เสร็จสิ้นแล้ว ทำให้ปัจจุบันการสำรวจรังวัดที่ดินมีจำนวนลดลง เหลือไม่ถึง 10,000 แปลง ที่เป็นแปลงตกสำรวจ นอกจากการสำรวจรังวัดที่ดินให้กับเกษตรกรแล้วนั้น ทางสำนักงานปฏิรูปที่ดินจังหวัดน่านยังส่งเสริม ส่งเสริมพัฒนาศักยภาพการผลิตผ่านการฝึกอบรม และสนับสนุนปัจจัยการผลิตและการศึกษาดูงาน เพื่อสร้างเครือข่ายการผลิตจนถึงการตลาดส่งเสริมสนับสนุนให้มีการใช้ประโยชน์ในที่ดินให้เกิดประโยชน์สูงสุด การลดพื้นที่การปลูกเชิงเดี่ยว หันมาปลูกพืชผสมผสาน เพิ่มพื้นที่ป่าแบบวนเกษตรมีการรวมกลุ่มการผลิตเพื่อเพิ่มมูลค่า มีการแปรรูปผลผลิตเพื่อขยายเครือข่ายด้านการตลาด มีการสนับสนุนสินเชื่อเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เพื่อประกอบอาชีพเกษตรกรรม โดยคิดอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 4 ต่อปี

แนวโน้มการพัฒนาในอนาคตมีการส่งเสริมพัฒนาการทำเกษตรกรรมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ใช้พื้นที่ให้น้อยและมีผลตอบแทนที่สูง มีการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการผลิต การแปรรูป จนถึงการพัฒนาการตลาดในรูปแบบออนไลน์ โดยใช้กลไกของเครือข่ายเป็นตัวขับเคลื่อน มีการพัฒนาแนวคิดทางการตลาดเป็นการตลาดนำการผลิตเน้นการเกษตรแบบประณีต พืชมูลค่าสูงแบบอินทรีย์และปลอดภัย รวมไปถึงการผลิตสินค้าเกษตรเพื่อสุขภาพ พืชสมุนไพร พืช Geographical Indication : GI และการเกษตรเชิงท่องเที่ยว พร้อมทั้งการต่อยอดการแปรรูป และจำหน่ายสินค้าเกษตรสู่ตลาดออนไลน์

(1.6.2) กำลังแรงงานในภาคการเกษตรของจังหวัดน่าน

- กำลังแรงงานในภาคการเกษตรของจังหวัดน่าน ปี พ.ศ. 2559 – 2563

แผนภูมิที่ 6 แสดงกำลังแรงงานในภาคการเกษตรของจังหวัดน่าน ปี พ.ศ. 2559 – 2563 (หน่วย : คน)

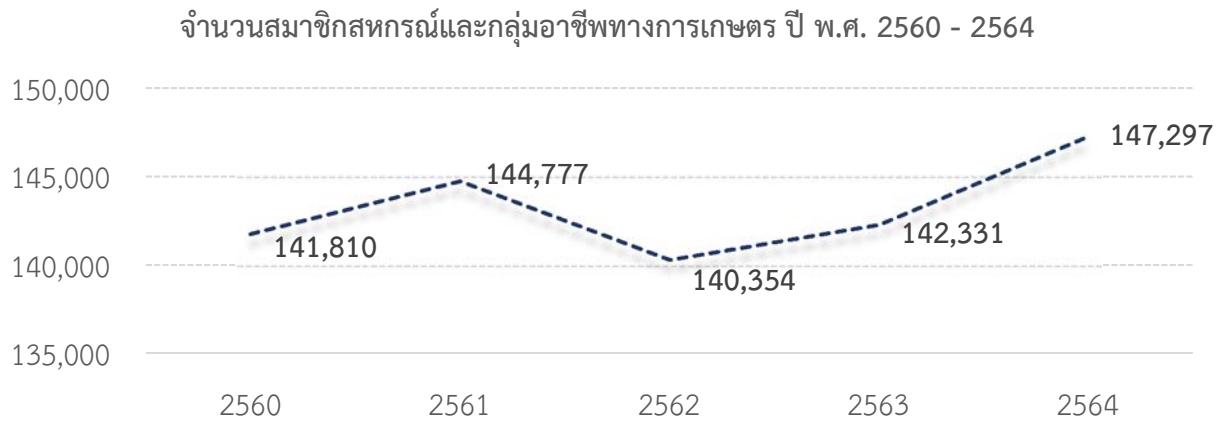
ที่มา : สำนักงานสถิติจังหวัดน่าน

กำลังแรงงานภาคเกษตรของจังหวัดน่าน มีอัตราการลดลงของกำลังแรงงานสูง เนื่องจากเกษตรกรของไทยส่วนใหญ่อายุเฉลี่ยที่เป็นผู้สูงอายุ และภาคเหนือถือเป็นภาคที่เข้าสู่สูงวัยก่อนภาคอื่น ๆ กำลังแรงงานหลักทางด้านการเกษตรจังหวัดน่านในปัจจุบันที่มีอายุมากขึ้น และคนในวัยทำงานมักเข้าสู่เมืองใหญ่ เนื่องจากจังหวัดน่านไม่มีสถานประกอบการที่ตรงกับสาขาวิชาที่เรียน ตลอดจนการทำการเกษตรในปัจจุบันของจังหวัดน่านยังคงใช้การเกษตรแบบดั้งเดิม ต้นทุนสูง ราคาผลผลิตต่ำ จึงทำให้กำลังแรงงานในภาคการเกษตรทำธุรกิจอย่างอื่นมากขึ้น

(1.6.3) เกษตรและสหกรณ์

- จำนวนสมาชิกสหกรณ์และกลุ่มอาชีพทางการเกษตร ปี พ.ศ. 2560 – 2564

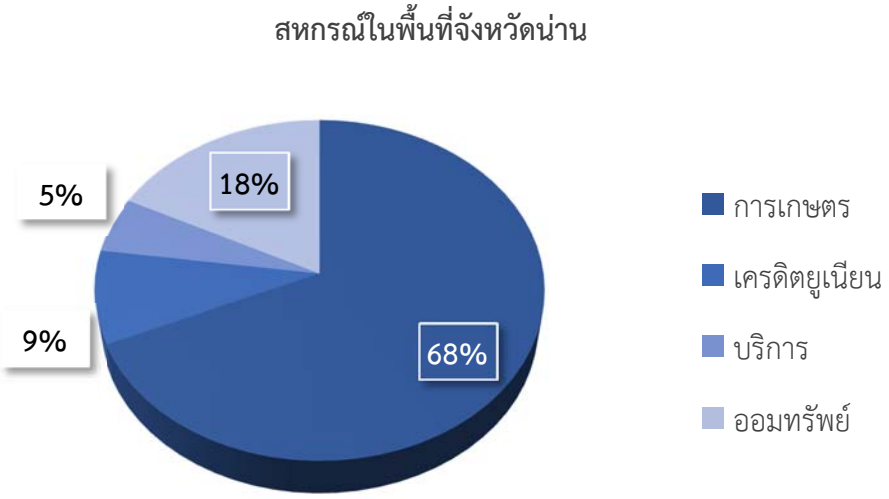
แผนภูมิที่ 7 แสดงจำนวนสมาชิกสหกรณ์และกลุ่มอาชีพทางการเกษตร ปี พ.ศ. 2560 – 2564 (หน่วย : คน)

ที่มา : ระบบโปรไฟล์สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรสำนักงานสหกรณ์จังหวัดน่าน

(1.6.4) สหกรณ์ในพื้นที่จังหวัดน่าน

แผนภูมิที่ 8 แสดงจำนวนสหกรณ์ในพื้นที่จังหวัดน่าน ปีพ.ศ. 2564 (หน่วย : แห่ง)

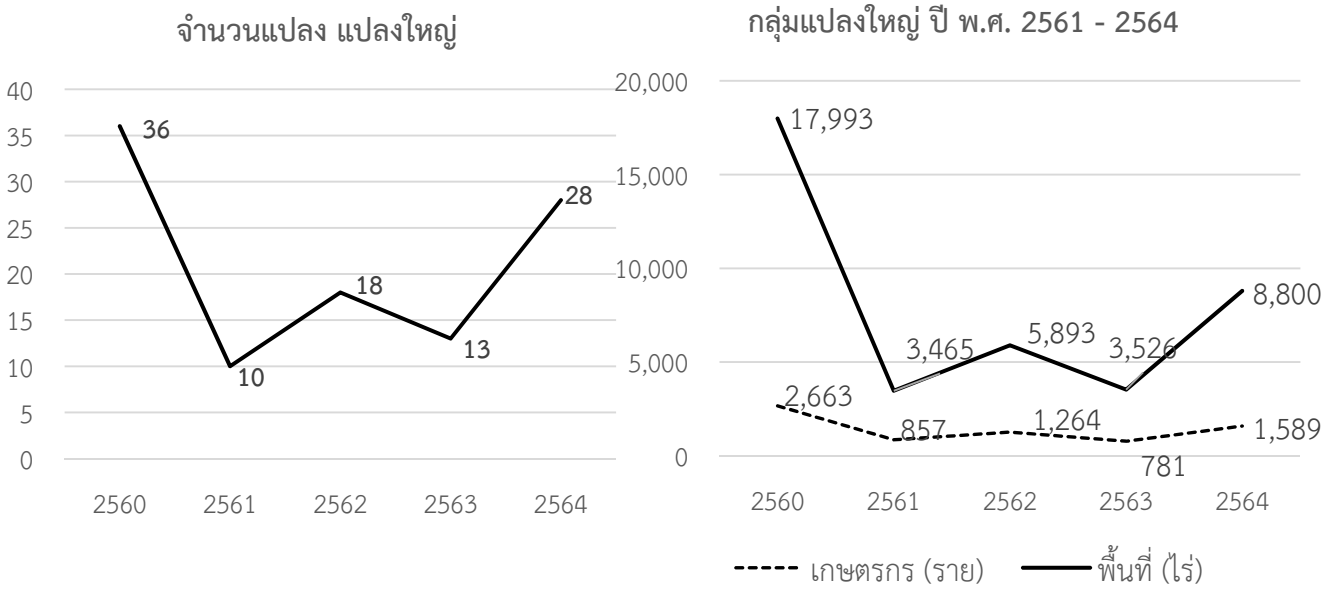

สหกรณ์ในจังหวัดน่าน มีจำนวนทั้งหมด 57 แห่ง โดยสามารถจำแนกตามประเภทสหกรณ์ ดังนี้ สหกรณ์การเกษตรจำนวน 39 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 68 เนื่องจากคนในพื้นที่จังหวัดน่านประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นจำนวนมาก สหกรณ์เครดิตยูเนียนจำนวน 5 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 18 สหกรณ์ออมทรัพย์จำนวน 10 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 9 และสหกรณ์บริการจำนวน 3 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 5 รวมทั้งหมด 57 แห่ง

(1.6.5) กลุ่มแปลงใหญ่

- **กลุ่มแปลงใหญ่ ปี พ.ศ. 2560 – 2564**

แผนภูมิที่ 9 แสดงกลุ่มแปลงใหญ่ ปี พ.ศ. 2560 – 2564

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดน่าน

กลุ่มแปลงจัดตั้งขึ้นเพื่อให้เกษตรกรมีการรวมกลุ่มและบริหาร จัดการร่วมกัน ทั้งด้านการผลิตและการตลาด ตลอดจนการลดต้นทุนการผลิต กลุ่มแปลงใหญ่ในจังหวัดน่านโดยเฉลี่ยเพิ่มขึ้นปีละ 20 แปลง เกษตรกร 1,500 กว่าราย และพื้นที่กว่า 8,000 ไร่ ในทุกปี สถิติ 5 ปีหลังจังหวัดน่านมีกลุ่มแปลงใหญ่จำนวน 105 กลุ่ม จำนวนเกษตรกร 7,154 ราย และพื้นที่ 39,707 ไร่ ซึ่งทิศทางการเพิ่มขึ้นของกลุ่มแปลงใหญ่ในจังหวัดน่านนั้น ยังคงมีอัตราการเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

- **กลุ่มแปลงใหญ่ตามกลุ่มสินค้า**

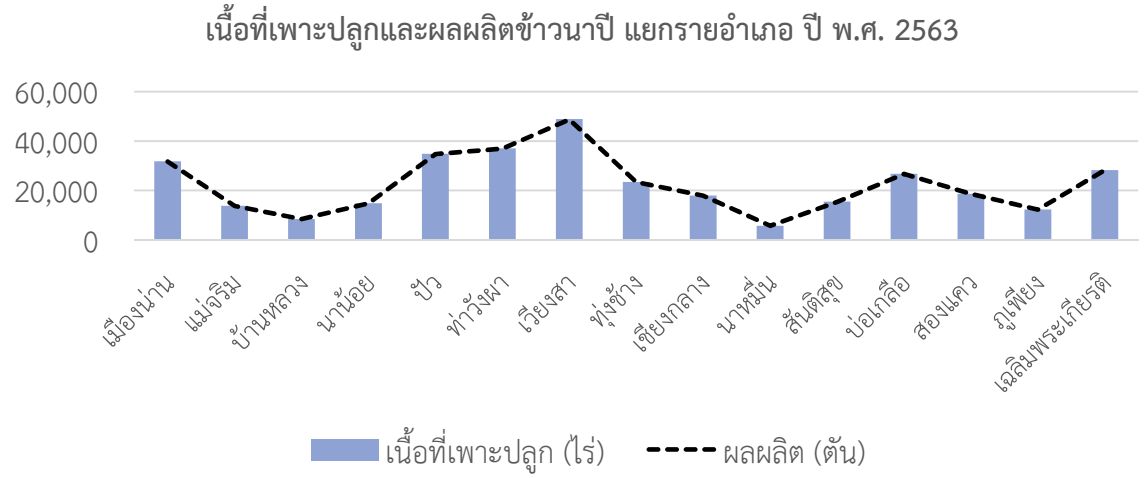
ตารางที่ 5 แสดงกลุ่มแปลงใหญ่ตามกลุ่มสินค้า

รายการ	จำนวนแปลง	เกษตรกร (ราย)	พื้นที่ (ไร่)
ข้าว	24	2,338	9,516
ไม้ผล	32	2,375	13,409
ไม้ยืนต้น	3	15,960	79,216
พืชไร่	2	238	1,703
ประมง	2	71	41
ปศุสัตว์	5	383	2,047
ผัก/สมุนไพร	12	587	908
แมลงเศรษฐกิจ	3	267	934
รวม	**112**	**22,219**	**107,776**

(1.6.6) เนื้อที่เพาะปลูกและผลผลิตจากพืช

- เนื้อที่เพาะปลูกและผลผลิต ตามประเภทข้าว รายอำเภอ

แผนภูมิที่ 10 แสดงเนื้อที่เพาะปลูกและผลผลิตข้าวนาปี รายอำเภอ ปี พ.ศ. 2563 (หน่วย : ไร่/ตัน)

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดน่าน

เนื้อที่เพาะปลูกและผลผลิตข้าวนาปี (ข้าวเจ้า และข้าวเหนียว) ในแต่ละอำเภอ เนื้อที่เพาะปลูกโดยรวมมีทั้งหมด 117,409 ไร่ โดยอำเภอที่มีการเพาะปลูกและผลผลิตข้าวนาปีมากที่สุด 5 ลำดับแรก คือ อำเภอเวียงสา เนื้อที่เพาะปลูกจำนวน 48,920 ไร่ ผลผลิตจำนวน 48,773 ตัน รองลงมา อำเภอท่าวังผา เนื้อที่เพาะปลูกจำนวน 37,046 ไร่ ผลผลิตจำนวน 36,970 ตัน รองลงมา อำเภอปัว เนื้อที่เพาะปลูกจำนวน 34,864 ไร่ ผลผลิตจำนวน 34,771 ตัน รองลงมาคือ อำเภอเมืองน่าน มีเนื้อที่เพาะปลูกจำนวน 31,824 ไร่ และผลผลิตจำนวน 31,710 ตัน และอำเภอเฉลิมพระเกียรติ เนื้อที่เพาะปลูกจำนวน 28,285 ไร่ ผลผลิตจำนวน 28,258 ตัน

(2) ด้านสังคมและความมั่นคง

(2.1) สถาบันการศึกษาและอาชีพ

(2.2) ความสงบเรียบร้อยรวมถึงปัญหายาเสพติด

(2.3) สุขภาพอนามัย

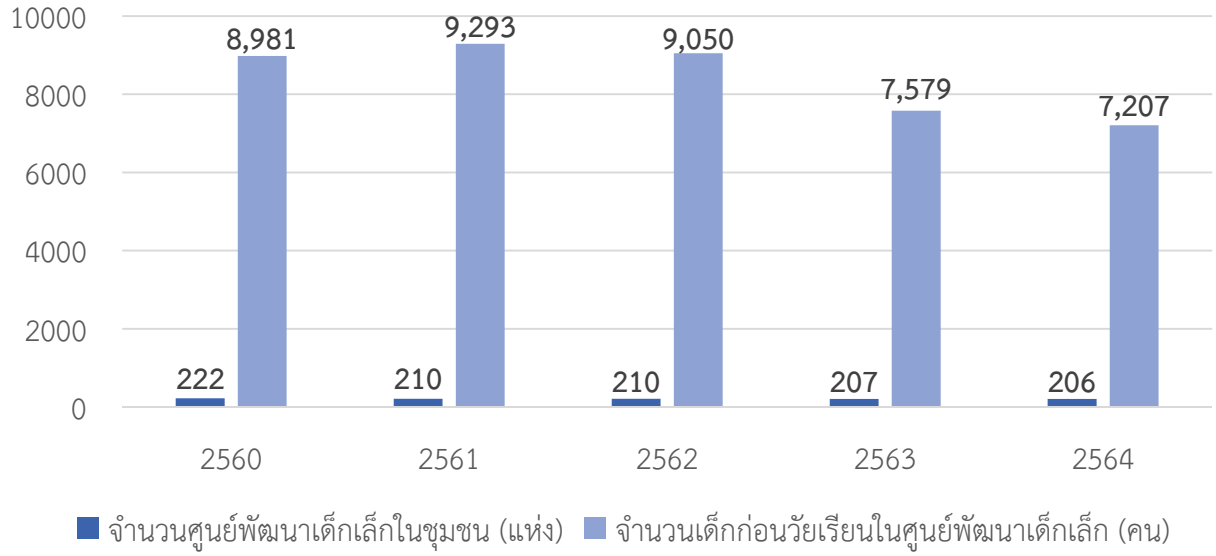
(2.4) ผู้สูงอายุและกลุ่มเปราะบางทางสังคม

(2.5) การขนส่งและการเข้าถึงบริการ

(2.1) สถาบันการศึกษาและอาชีพ

(2.1.1) การพัฒนาเด็กเล็กในชุมชน

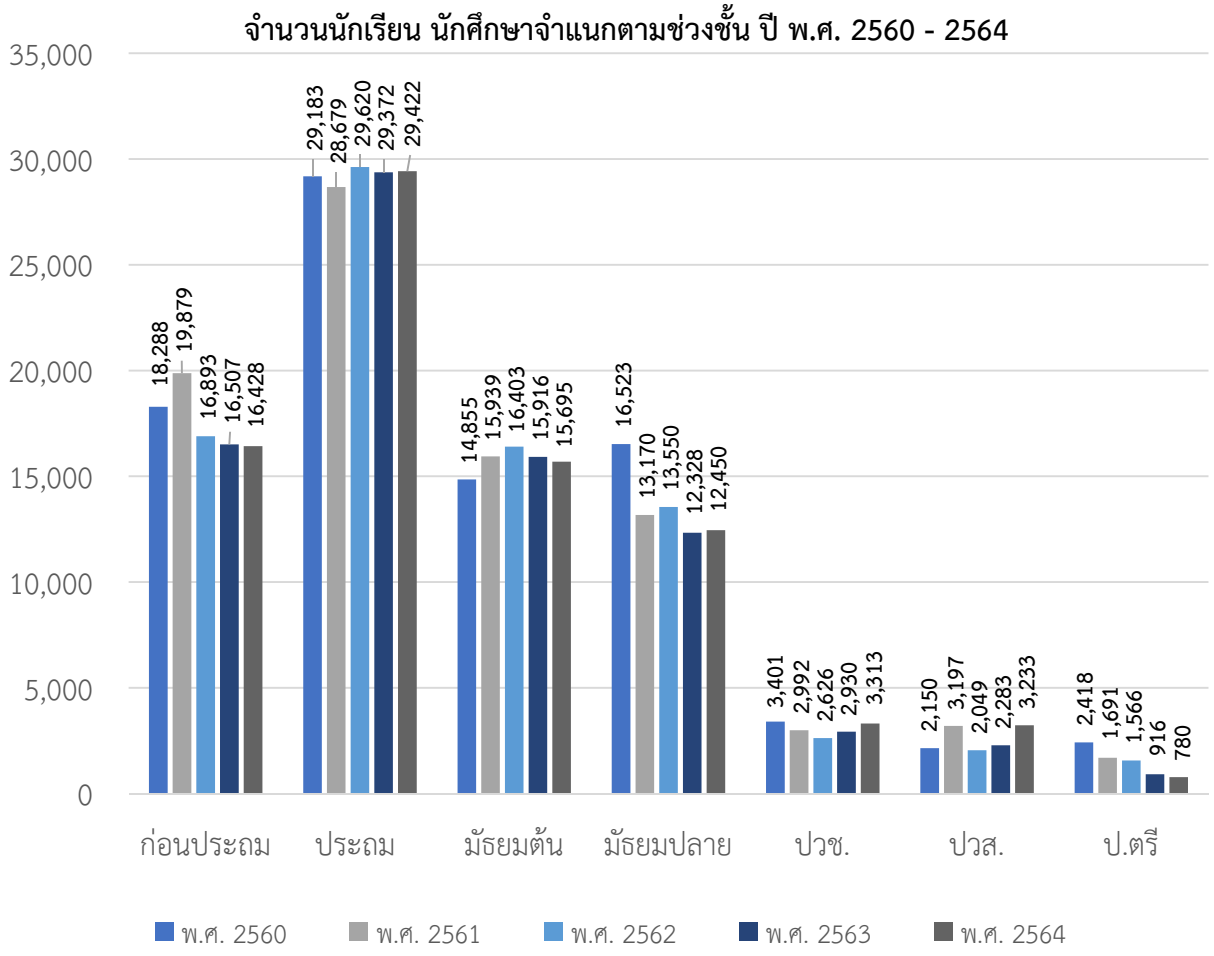
แผนภูมิที่ 11 แสดงจำนวนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในชุมชนและจำนวนเด็กก่อนวัยเรียนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ที่มา : สำนักงานส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดน่าน

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในส่วนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นปัจจุบันมีการยุบรวมศูนย์ฯ เนื่องจากจำนวนเด็กลดลง สัดส่วนการดูแลเด็กอยู่ในระดับที่มีความเหมาะสมในอัตรา 1 : 20 ผลดีก็คือจะทำให้เด็กได้รับการดูแลดีขึ้นและทั่วถึง ขณะเดียวกันเมื่อเด็กลดลงศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจะถูกนำไปใช้ประโยชน์ทางด้านอื่น ทำให้การใช้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กผิดวัตถุประสงค์

แผนภูมิที่ 12 แสดงจำนวนนักเรียนและนักศึกษาจำแนกตามระดับช่วงชั้นการศึกษา

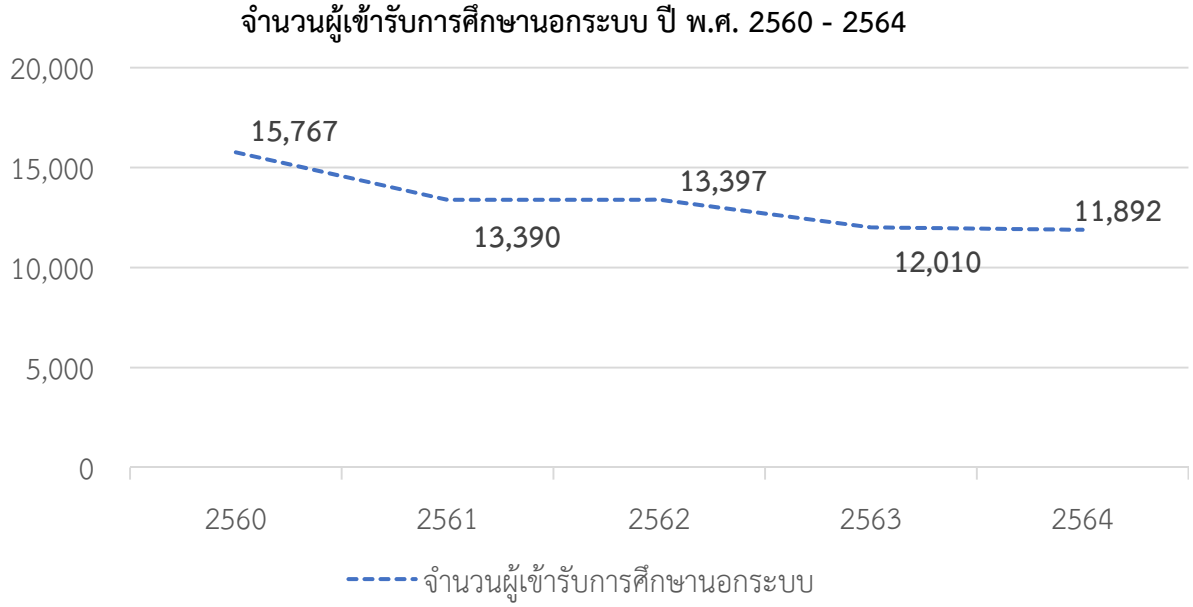
ที่มา : สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดน่าน

รายชื่อหน่วยงานทางการศึกษาในจังหวัดน่านที่จัดการศึกษาระดับอนุบาลถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ประกอบไปด้วยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 1 และ เขต 2 /สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาน่าน/สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดน่าน/สถานศึกษาเอกชนจังหวัดน่านสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน/ศูนย์การศึกษาพิเศษจังหวัดน่าน/โรงเรียนน่านปัญญานุกูล/โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 56/สถานศึกษาสังกัดกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน กองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 32 ค่ายพญางำเมืองจังหวัดพะเยา/สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดน่าน/องค์การบริหารส่วนจังหวัดน่าน/องค์การบริหารส่วนตำบลแม่สา/เทศบาลเมืองน่าน/เทศบาลตำบลกลางเวียง/ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลและเทศบาล

การจัดการศึกษาระดับอาชีวศึกษา ประกอบด้วย วิทยาลัยเทคนิคน่าน /วิทยาลัยสารพัดช่างน่าน/วิทยาลัยการอาชีพปัว /วิทยาลัยการอาชีพเวียงสา ผลิตผู้เรียนสายอาชีพด้านการอุดมศึกษามี 5 ประกอบด้วย วิทยาลัยชุมชนน่าน /มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนาน่าน /วิทยาลัยน่าน มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ /จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ศูนย์การเรียนรู้และบริการวิชาการเครือข่าย) /วิทยาลัยสงฆ์นครน่าน มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย เฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

(2.1.3) จำนวนผู้เข้ารับการศึกษานอกระบบ

แผนภูมิที่ 13 แสดงจำนวนผู้เข้ารับการศึกษานอกระบบ ปี พ.ศ. 2560 – 2564

ที่มา : สำนักงานการศึกษานอกระบบจังหวัดน่าน

จำนวนผู้ที่เข้าเรียนการศึกษานอกระบบใน 5 ปีย้อนหลัง ปี พ.ศ.2560 มีจำนวนนักเรียนมากที่สุดจำนวน 15,767 คน รองลงมาเป็นปี พ.ศ.2561 จำนวน 13,390 คน ลำดับท้ายสุดเป็นปีปัจจุบัน จำนวน 11,892 คน ซึ่งมีแนวโน้มลดลง โดยในปัจจุบันมีสถานศึกษาจำนวน 99 แห่ง ในจังหวัดน่าน แยกเป็น 15 อำเภอ โดยอำเภอเวียงสามีจำนวนสถานศึกษามากที่สุด จำนวน 17 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 17.17 รองลงมาอำเภอปัว จำนวน 12 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 12.12 และลำดับสุดท้ายเป็นอำเภอเฉลิมพระเกียรติ มีจำนวน 2 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 2.02

(2.2) ความสงบเรียบร้อยรวมถึงปัญหายาเสพติด

(2.2.1) ความสงบเรียบร้อยรวมถึงปัญหายาเสพติด

ตารางที่ 6 แสดงจำนวนคดีเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยรวมถึงปัญหายาเสพติด ปี พ.ศ. 2560 – 2564

รายการ	ปี พ.ศ.				
	2560	2561	2562	2563	2564
คดีความผิดเกี่ยวกับชีวิต ร่างกายและเพศ (คดี)	89	70	67	80	34
คดีอาชญากรรม (คดี)	3,108	3,831	4,119	4,191	2,738
คดียาเสพติด (คดี)	2,024	2,600	2,996	3,056	2,814
คดีความผิดเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ (คดี)	0	0	0	0	4
อัตรากำลังป้องกันและติดตาม (คน)	1,211	1,206	1,135	1,107	1,054

ที่มา : ตำรวจภูธรจังหวัดน่าน

จากตาราง พบว่าใน 5 ปีย้อนหลังที่ผ่านมาคดีอาชญากรรมมีจำนวนมากที่สุดในแต่ละปี ซึ่งรวมกันแล้วมีจำนวน 17,987 คดี รองลงมาคือ คดียาเสพติด มีจำนวน 13,490 คดี และคดีความผิดเกี่ยวกับการค้ามนุษย์มีจำนวนน้อยที่สุด 4 คดี

ตำรวจภูธรจังหวัดน่าน ดำเนินการตามมาตรการต่างๆ ของตำรวจภูธรภาค 5 และสำนักงานตำรวจแห่งชาติอย่างเคร่งครัด และรวมถึงการขับเคลื่อนแผนงาน โครงการ กิจกรรม ตามยุทธศาสตร์ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ดังนี้

1. เพิ่มขีดความสามารถในการปฏิบัติงานด้านการป้องกันปราบปรามยาเสพติด

2. เพิ่มขีดความสามารถในการปฏิบัติงานด้านการป้องกันปราบปรามและดำเนินคดีเกี่ยวกับการกระทำความผิดการค้ามนุษย์

3. การป้องกันปราบปรามอาชญากรรม โดยการเสริมสร้างความเข้มแข็งของประชาชนและภาคีเครือข่ายในการเข้ามามีส่วนร่วมในกิจการตำรวจ ซึ่งในที่นี้ภาคีเครือข่าย คือ กลุ่มบุคคล องค์กรที่มีเป้าหมายร่วมกัน ได้แก่ ประชาชน ชุมชน ท้องถิ่น สังคม องค์กร ภาครัฐ และภาคเอกชน รวมถึงเครือข่ายจากหน่วยงานภายนอกประเทศมารวมตัวกันด้วยความสมัครใจ เพื่อทำกิจกรรมให้บรรลุเป้าหมาย (ร่วมคิด / วางแผน ร่วมทำ ร่วมประเมินผล) โดยมีความสัมพันธ์แนวราบ มีความเสมอภาค และเรียนรู้ร่วมกันอย่างต่อเนื่อง ในการเข้ามามีส่วนร่วมด้านการป้องกันปราบปราม และการดำเนินกิจการของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เช่น จัดอาสาสมัครตำรวจบ้านช่วยเหลือกิจการตำรวจในการป้องกันอาชญากรรมและสนับสนุนการทำงานของตำรวจ โครงการจัดทำบันทึกข้อตกลงร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โครงการประชาคมหมู่บ้าน โครงการ กต.ตร. พบประชาชน โครงการสร้างเครือข่าย เป็นต้น

(2.3) สุขภาพอนามัย

(2.3.1) อัตราผู้ตายและผู้ป่วยจากโรค 5 ลำดับแรกของจังหวัดน่าน

ตารางที่ 7 แสดงอัตราผู้เสียชีวิตจากโรค 5 ลำดับแรกของจังหวัดน่าน ปี พ.ศ. 2560 – 2563

รายการ	ปี พ.ศ.			
	2560	2561	2562	2563
1. โรคหลอดเลือดสมอง	51.67	63.15	57.43	61.90
2. ระบบสืบพันธ์และระบบทางเดินปัสสาวะ	47.71	53.15	53.88	61.27
3. ปอดบวม	51.25	52.31	54.93	51.86
4. เนื้องอก	31.87	30.22	39.26	43.71
5. โลหิตเป็นพิษ	36.67	37.31	39.06	42.03

ที่มา : สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดน่าน

หมายเหตุ : *อัตราการตาย สูงสุด 5 ลำดับแรก (ต่อแสนประชากร)*

อัตราผู้เสียชีวิตจากโรค 5 โรค ที่เยอะที่สุดในแต่ละปีของจังหวัดน่านคือ โรคหลอดเลือดสมอง ซึ่งในปี พ.ศ. 2563 มีอัตราการเสียชีวิตถึง 63.15 และระบบสืบพันธ์และระบบทางเดินปัสสาวะ ปอดบวม เนื้องอก โลหิตเป็นพิษ ตามลำดับ และในแต่ละโรคมีแนวโน้มอัตราที่เพิ่มขึ้นทุกปี

ตารางที่ 8 แสดงอัตราผู้ป่วยจากโรค 5 ลำดับแรกของจังหวัดน่าน ปี พ.ศ. 2560 – 2563

รายการ	ปี พ.ศ.			
	2560	2561	2562	2563
1. โรคความดันโลหิตสูงที่ไม่มีสาเหตุนำ	10,694.78	8,919.65	8,906.38	8,863.90
2. เนื้อเยื่อผิดปกติ	8,430.66	6,131.92	6,341.23	5,576.90
3. การติดเชื้อของทางเดินหายใจส่วนบน	6,613.61	5,402.48	4,638.86	4,072.26
4. เบาหวาน	4,893.52	4,027.79	4,087.28	4,075.81
5. ความผิดปกติอื่นๆของฟันและโครงสร้าง	4,897.81	3,981.73	4,352.94	3,936.54

ที่มา : สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดน่าน

หมายเหตุ : *อัตราการป่วย สูงสุด 5 ลำดับแรก (ต่อแสนประชากร)*

จากการตรวจคัดกรองสุขภาพของประชาชนวัยทำงาน อายุ 15 ปี ขึ้นไปของจังหวัดน่าน มีอัตราความชุกของโรคเบาหวาน ร้อยละ 8.11 อัตราความชุกของโรคความดันโลหิตสูง ร้อยละ 22.04 จากการดำเนินงานที่ผ่านมาพบว่า ประชาชนกลุ่มปกติมีแนวโน้มลดลง กลุ่มเสี่ยง และสงสัยป่วยมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น

(2.3.2) จำนวนผู้มีบัตรประกันสุขภาพ

ตารางที่ 9 แสดงจำนวนผู้มีบัตรประกันสุขภาพจังหวัดน่าน ปี พ.ศ. 2560 – 2564

รายการ	ปี พ.ศ.				
	2560	2561	2562	2563	2564
จำนวนผู้มีบัตรประกันสุขภาพ (คน)	-	336,376	332,405	329,653	328,854
ประชากรทั้งหมด	480,010	479,817	478,803	478,187	476,110
ร้อยละจากประชากรทั้งหมด	-	70.10	69.42	68.93	69.07

ที่มา : สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดน่าน

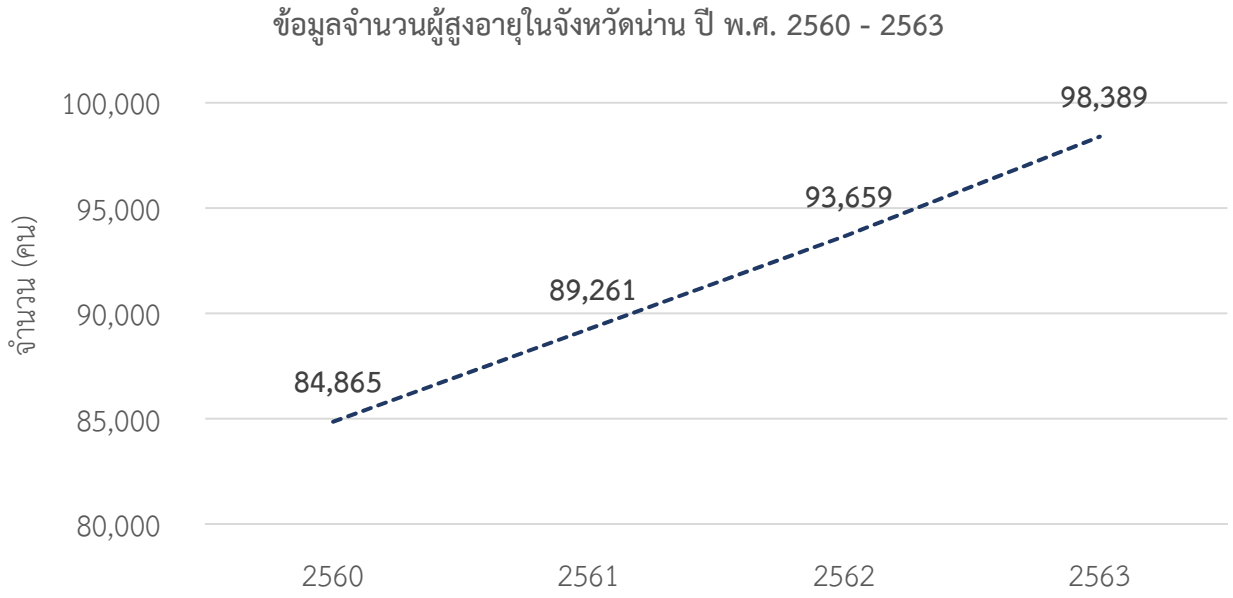
(2.3.3) ภาวะเด็กเตี้ย

เด็กปฐมวัยของจังหวัดน่าน มีภาวะเตี้ย จากข้อมูลปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 - 2564 พบร้อยละ 19.82, 22.32 และ 13.37 ตามลำดับ ซึ่งเกินค่าเป้าหมายที่กำหนดต่อเนื่องมาหลายปี (เป้าหมาย น้อยกว่าร้อยละ 10) และพบว่าเด็กอายุ 0 - 2 ปี มีภาวะเตี้ยมากกว่าเด็กอายุ 3 - 5 ปี เนื่องจากในเด็กกลุ่มนี้เข้าเรียนที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ส่วนสูงเฉลี่ยที่อายุ 5 ปี ของเด็กปฐมวัยจังหวัดน่าน เด็กชาย 109.14 ซม. เด็กหญิง 108.41 ซม. (เกณฑ์เป้าหมายระดับประเทศ เด็กชาย 113 ซม. และเด็กหญิง 112 ซม.)

พื้นที่ที่พบเด็กปฐมวัยที่ภาวะเตี้ยมากที่สุด ได้แก่ อำเภอบ่อเกลือ อำเภอเฉลิมพระเกียรติ อำเภอทุ่งช้าง อำเภอแม่จริม อำเภอสองแคว ตามลำดับ โดยภาวะเตี้ยเป็นผลมาจากการขาดอาหารแบบเรื้อรัง ทำให้ได้รับพลังงานและสารอาหารไม่เพียงพอขาดแคลเซียม เหล็ก วิตามินเอ วิตามินซี จึงมีผลต่อการเจริญเติบโตเต็มศักยภาพของเด็กในอนาคต

(2.4) ผู้สูงอายุและกลุ่มเปราะบางทางสังคม

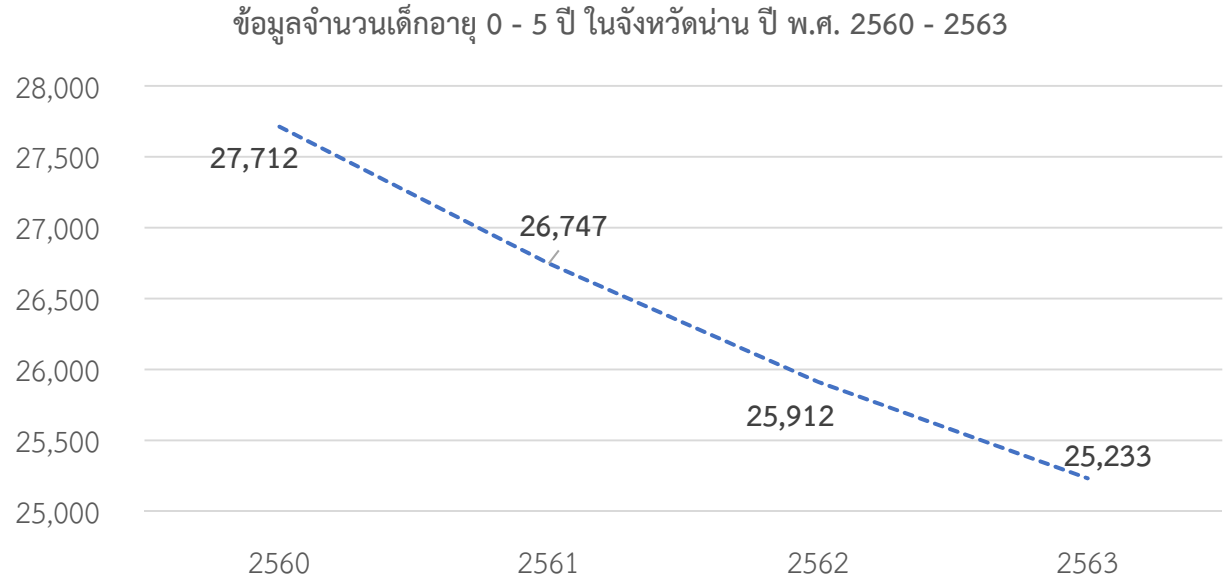
แผนภูมิที่ 14 แสดงจำนวนผู้สูงอายุในจังหวัดน่าน ปี พ.ศ. 2560 – 2563

ที่มา : สำนักงานสถิติจังหวัดน่าน, สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดน่าน

จังหวัดน่าน มีสัดส่วนผู้สูงอายุคิดเป็นร้อยละ 20.63 ของจำนวนประชากรทั้งจังหวัด ซึ่งแสดงให้เห็นว่าจังหวัดน่าน เป็นสังคมสูงอายุอย่างสมบูรณ์ (Completely Aged Society) หมายถึงการมีประชากรอายุ 60 ปีขึ้นไป เกินกว่าร้อยละ 20 ของประชากรทั้งจังหวัด และมีร้อยละของผู้สูงอายุ เป็นอันดับที่ 15 ของประเทศ อันดับที่ 10 ของภาคเหนือ

แผนภูมิที่ 15 แสดงจำนวนเด็กอายุ 0 - 5 ปี ในจังหวัดน่าน (หน่วย : คน)

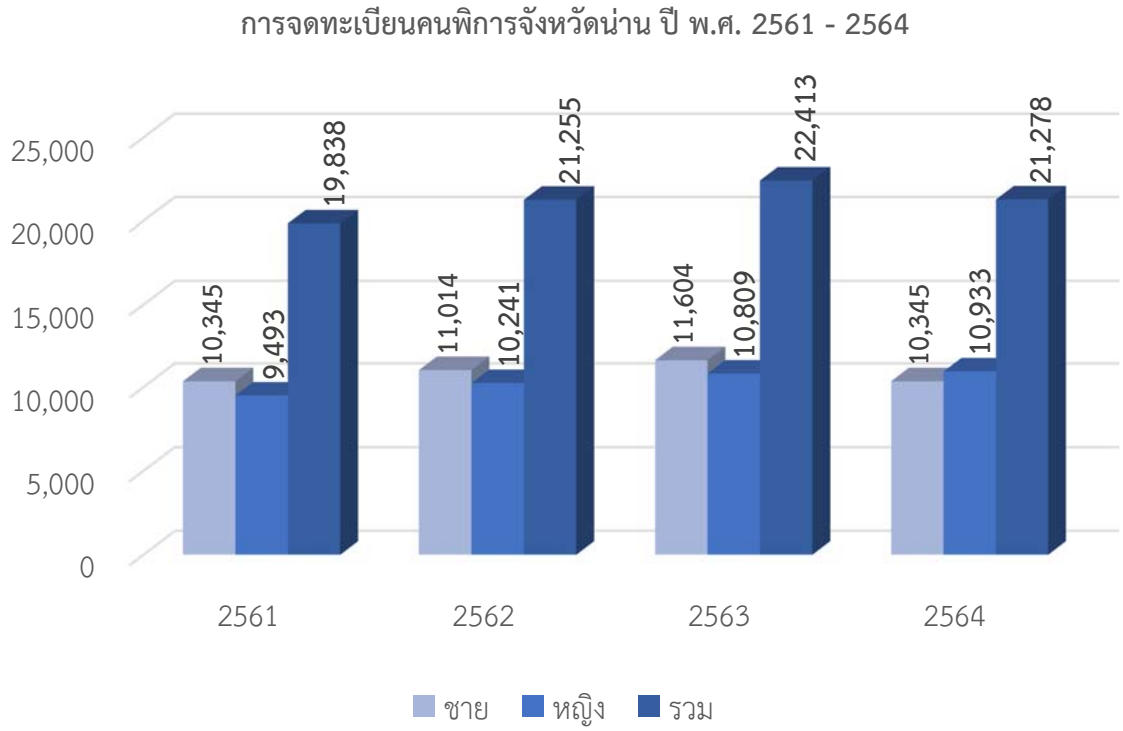

ที่มา : สำนักงานสถิติจังหวัดน่าน

จากสถิติย้อนหลัง 4 ปี ที่ผ่านมา จำนวนของเด็กในจังหวัดน่านมีจำนวนที่ใกล้เคียงกัน โดยปี พ.ศ. 2560 มีจำนวนเด็กมากที่สุด จำนวน 27,712 คน และในปี พ.ศ. 2563 มีจำนวนเด็กน้อยที่สุด จำนวน 25,233 คน

ซึ่งพัฒนาการด้านสังคมช่วยให้เด็กได้เรียนรู้และเข้าใจตนเองและผู้อื่น มีการปรับตัวได้อย่างเหมาะสม และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างปกติสุข พัฒนาการด้านสังคมเกิดขึ้นตั้งแต่วัยทารก หากทารกได้รับการตอบสนองอย่างเหมาะสม จะมีความไว้วางใจผู้เลี้ยงดู ซึ่งถือเป็นจุดเริ่มต้นของพัฒนาการด้านสังคมที่สำคัญ เมื่ออายุมากขึ้น เด็กจะมีการพัฒนาที่ซับซ้อนมากขึ้น จะเริ่มเรียนรู้ข้อตกลง กฎเกณฑ์ต่างๆ ของสังคมตามวัยแต่ละช่วงอายุ

แผนภูมิที่ 16 แสดงจำนวนคนพิการ ในจังหวัดน่าน ปี พ.ศ. 2561 – 2564 (หน่วย : คน)

ที่มา : สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดน่าน

ปี พ.ศ. 2563 จังหวัดน่าน มีจำนวนคนพิการมากที่สุดในช่วง 4 ปีที่ผ่านมา โดยมีสัดส่วนคนพิการคิดเป็นร้อยละ 4.7 ของจำนวนประชากรทั้งจังหวัด

(2.5) การขนส่งและการเข้าถึงบริการ

(2.5.1) การทางถนน

เครือข่ายถนนในจังหวัดประกอบด้วยแนวถนนในแนวเหนือ - ใต้ และแนวตะวันตก – ตะวันออก มีถนนลาดยางจากตัวจังหวัดไปยังอำเภอต่างๆ และจังหวัดใกล้เคียง

ทางหลวงแผ่นดินที่สำคัญ ได้แก่

(1.1) ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 101 (กำแพงเพชร-ต่อเขตเทศบาลเมืองน่าน)

(1.2) ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 1080 (ต่อเขตเทศบาลเมืองน่าน-จุดผ่านแดนถาวรห้วยโก๋น/น้ำเงิน (เขตแดนไทย/ลาว))

(1.3) ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 1081 (ปัว-เฉลิมพระเกียรติ)

(1.4) ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 1083 (นาน้อย-บรรจบทางหลวงหมายเลข 1123 (ปางไฮ))

(1.5) ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 1091 (แยกทางหลวงหมายเลข 1021 (จุน) -น่าน)

(1.6) ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 1148 (ท่าวังผา-เชียงคำ)

(1.7) ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 1216 (แยกทางหลวงหมายเลข 101 (ร้องกวาง) -นาน้อย)

(1.8) ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 1339 (นาหมื่น-บรรจบทางหลวงหมายเลข 1047 (บ้านสวน))

ระยะทางระหว่างอำเภอ (วัดระยะสั้นที่สุดจากศาลากลาง)

ทางบก : การเดินทางโดยรถยนต์ส่วนบุคคล จากกรุงเทพฯ ใช้ทางหลวงหมายเลข 32 มาจนถึงนครสวรรค์ จากนั้นใช้หมายเลข 117 มาจนถึงจังหวัดพิษณุโลกและใช้ทางหลวงหมายเลข 11 โดยผ่านจังหวัดอุตรดิตถ์ และอำเภอเด่นชัย จังหวัดแพร่ จากเด่นชัยใช้ทางหลวงหมายเลข 101 ผ่านจังหวัดแพร่ไปจนถึงตัวจังหวัดน่าน รวมระยะทางประมาณ 668 กิโลเมตร

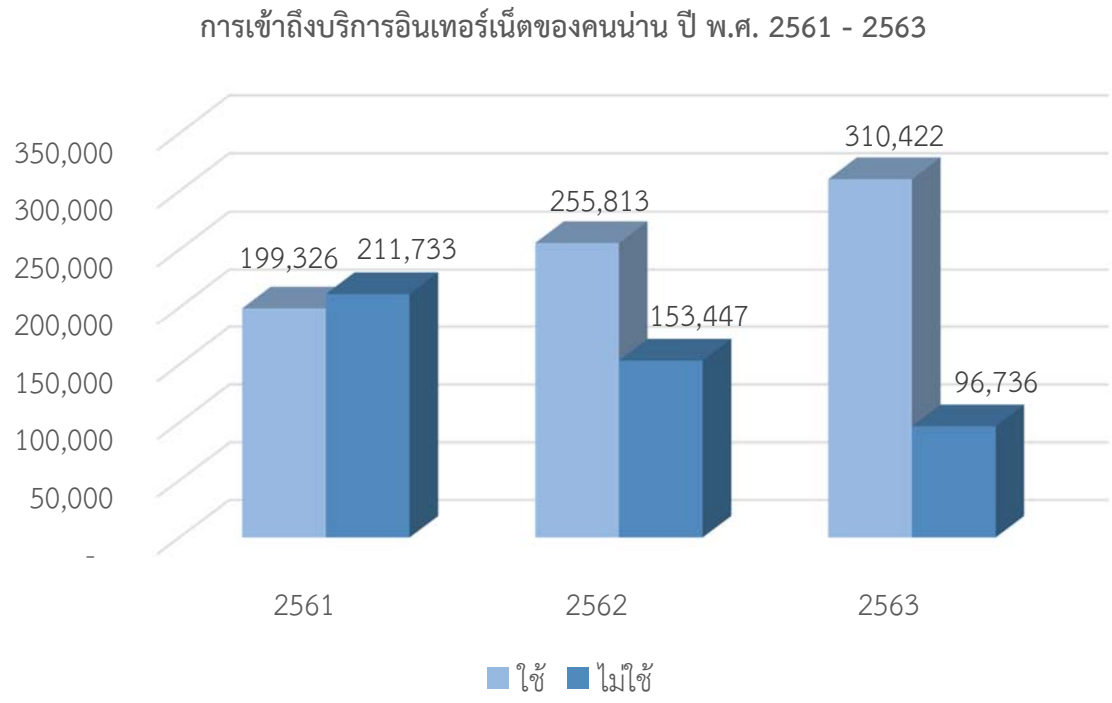
ทางรถไฟ : จังหวัดน่านไม่มีเส้นทางรถไฟผ่าน แต่สามารถเดินทางมาลงที่สถานีรถไฟเด่นชัย อำเภอเด่นชัย จังหวัดแพร่ แล้วเดินทางด้วยถนนระยะทางประมาณ 140 กิโลเมตร ตามทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 101 มายังตัวจังหวัดได้

ทางอากาศ : จังหวัดน่านมีสายการบินให้บริการรวม 3 สายการบิน ได้แก่ ไทยแอร์เอเชีย การบินไทยสมายล์ และนกแอร์ ต้นทาง กรุงเทพฯ-ดอนเมือง และ กรุงเทพฯ-สุวรรณภูมิ มีสถิติการเดินทางดังนี้

การเข้าถึงบริการอินเทอร์เน็ต

จังหวัดน่าน มีการเข้าถึงบริการอินเทอร์เน็ตของหมู่บ้านทั้งหมดในจังหวัดน่านจำนวน 921 หมู่บ้าน/ชุมชน โดยจากการสำรวจของกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม พบว่า จังหวัดน่านมีพื้นที่ที่ไม่ต้องการสนับสนุน เนื่องจากมีศักยภาพในการเข้าถึงอินเทอร์เน็ต จำนวน 390 หมู่บ้าน/ชุมชน (Zone A (พื้นที่เมือง) และ Zone B (พื้นที่ศักยภาพ)) และ พื้นที่ที่ต้องการการสนับสนุนจากหน่วยงานรัฐ จำนวน 531 หมู่บ้าน โดยแยกออกเป็น เน็ตประชารัฐ (Zone C) จำนวน 141 หมู่บ้าน/ชุมชน เน็ตห่างไกล (ชนบท Zone C) จำนวน 220 หมู่บ้าน/ชุมชน และเน็ตชายขอบ (ทุรกันดาร Zone C+) จำนวน 170 หมู่บ้าน/ชุมชน

แผนภูมิที่ 17 แสดงการเข้าถึงบริการอินเทอร์เน็ตของคนน่าน ปี พ.ศ. 2561 – 2563

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ

หมายเหตุ : *สำรวจประชากรอายุ 6 ปี ขึ้นไป*

การเข้าถึงบริการอินเทอร์เน็ตของคนน่านมีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้น เนื่องจากโครงการเน็ตประชารัฐที่ติดตั้งขยายสัญญาณในทุกปี โดยผลการดำเนินงานที่ผ่านมาแบ่งออกเป็น 3 ระยะ คือ

1. เน็ตประชารัฐ (Zone C) 141 หมู่บ้าน/ชุมชน ติดตั้งครบทั้ง 141 หมู่บ้าน/ชุมชน*
2. และเน็ตชายขอบ (ทุรกันดาร Zone C+) จำนวน 170 หมู่บ้าน/ชุมชน น่านมีศูนย์ USO Wrap/ศูนย์ Net/wifi 266 จุด**
3. เน็ตห่างไกล (ชนบท Zone C) จำนวน 220 หมู่บ้าน/ชุมชน จังหวัดน่านมีศูนย์ USO Net/wifi 213 จุด และเสาสัญญาณ mobile จำนวน 112 จุด รวมทั้งหมด 332 จุด**

หมายเหตุ : **ระยะที่ 1 รับผิดชอบโดยกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ติดตั้งโดย TOT*

***ระยะที่ 2, 3 รับผิดชอบโดยคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.)*

ในปี พ.ศ. 2563 สถานการณ์โรคระบาดไวรัสโคโรนา 2019 ทำให้อินเทอร์เน็ตมีอิทธิพลต่อการใช้ชีวิตประจำวันของคนน่านอย่างมาก เช่น การเรียนออนไลน์ของเด็กนักเรียน การใช้แอปพลิเคชันจากนโยบายต่าง ๆ ของรัฐ คนละครึ่ง เราเที่ยวด้วยกัน เราไม่ทิ้งกัน ด้วยสถานการณ์ดังกล่าวจึงจำเป็นต้องใช้อินเทอร์เน็ตในการเข้าถึงบริการต่าง ๆ จึงทำให้มีการใช้อินเทอร์เน็ตที่เพิ่มมากขึ้น อย่างไรก็ตามแม้ในปี พ.ศ. 2563 มีจำนวนผู้ที่เข้าถึงบริการอินเทอร์เน็ตที่เพิ่มขึ้น แต่ก็ยังมีจำนวนผู้ที่เข้าไม่ถึงบริการอินเทอร์เน็ตอยู่เป็นจำนวน 96,736 คน คิดเป็นร้อยละ 24 ของจำนวนประชากรในปี พ.ศ. 2563

(3) ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

(3.1) พื้นที่ป่าไม้และการบุกรุก

(3.2) การพัฒนาพื้นที่ คทช.

(3.3) สถานการณ์หมอกควันไฟป่าและฝุ่นละอองขนาดเล็ก

(3.4) สาธารณภัย

(3.5) การอนุรักษ์พันธุกรรมพืช

(3.1) พื้นที่ป่าไม้และการบุกรุก

(3.1.1) พื้นที่ป่าไม้ในจังหวัดน่าน ตามประเภท

แผนภูมิที่ 18 แสดงป่าไม้ในพื้นที่จังหวัดน่าน ปี พ.ศ. 2564 (หน่วย : ล้านไร่)

ที่มา : กรมป่าไม้

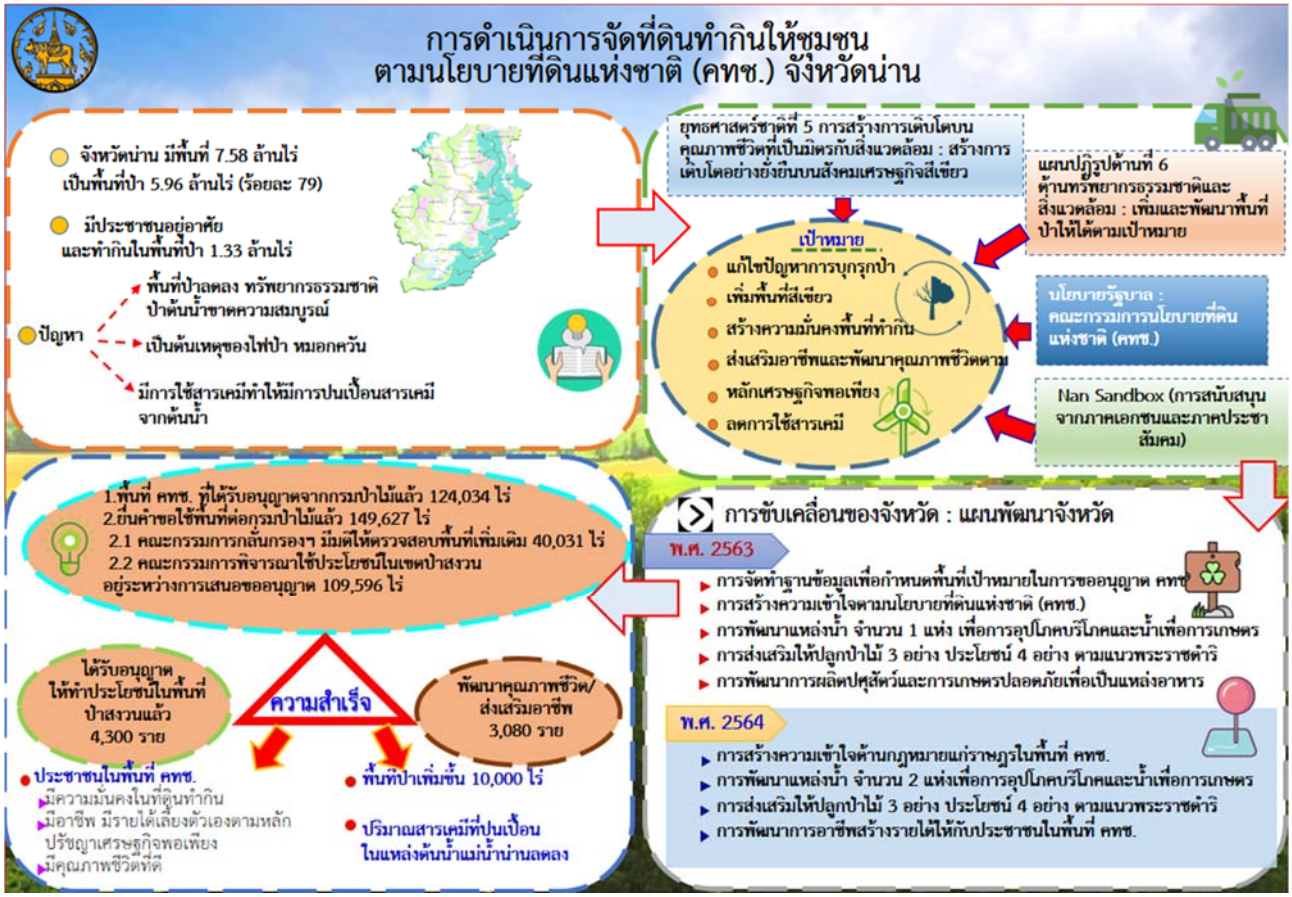
จังหวัดน่านมีพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ป่า โดยมีป่าอุดมสมบูรณ์หรือป่าที่มีสภาพเป็นป่าจำนวน 4.394 ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ 72 พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติที่ถูกบุกรุกและเสื่อมโทรม จำนวน 1.436 ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ 24 พื้นที่ป่าอนุรักษ์ที่ถูกบุกรุกและเสื่อมโทรม จำนวน 0.228 ล้านไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 4

จังหวัดน่านประกอบด้วย อุทยานแห่งชาติจำนวน 7 แห่ง ได้แก่ อุทยานแห่งชาติดอยภูคา, อุทยานแห่งชาติแม่จริม, อุทยานแห่งชาติขุนน่าน, อุทยานแห่งชาติศรีน่าน, อุทยานแห่งชาติถ้ำสะเกิน, อุทยานแห่งชาตินันทบุรี และอุทยานแห่งชาติขุนสถาน วนอุทยานจำนวน 1 แห่ง ได้แก่ วนอุทยานถ้ำผาตูบ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าจำนวน 1 แห่ง ได้แก่ เขตรักษาพันธ์สัตว์ป่าดอยผาช้าง เขตห้ามล่าสัตว์จำนวน 1 แห่ง ได้แก่ เขตห้ามล่าสัตว์ป่าภูฟ้า และสวนรุกชาติจำนวน 1 แห่ง ได้แก่ สวนรุกชาติห้วยน้ำอุ่น

2. ผลการดำเนินงานที่สำคัญของจังหวัดน่าน

(2.1) การดำเนินการจัดสรรที่ดินทำกินให้ชุมชนตามนโยบายที่ดินแห่งชาติ (คทช.) จังหวัดน่าน

รูปภาพที่ 1 แสดงการดำเนินการการจัดสรรที่ดินทำกินให้ชุมชนตามนโยบายที่ดินแห่งชาติ (คทช.) จังหวัดน่าน

ที่มา : สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดน่าน

(2.1.1) นโยบายที่ดินแห่งชาติ (คทช.) จังหวัดน่าน

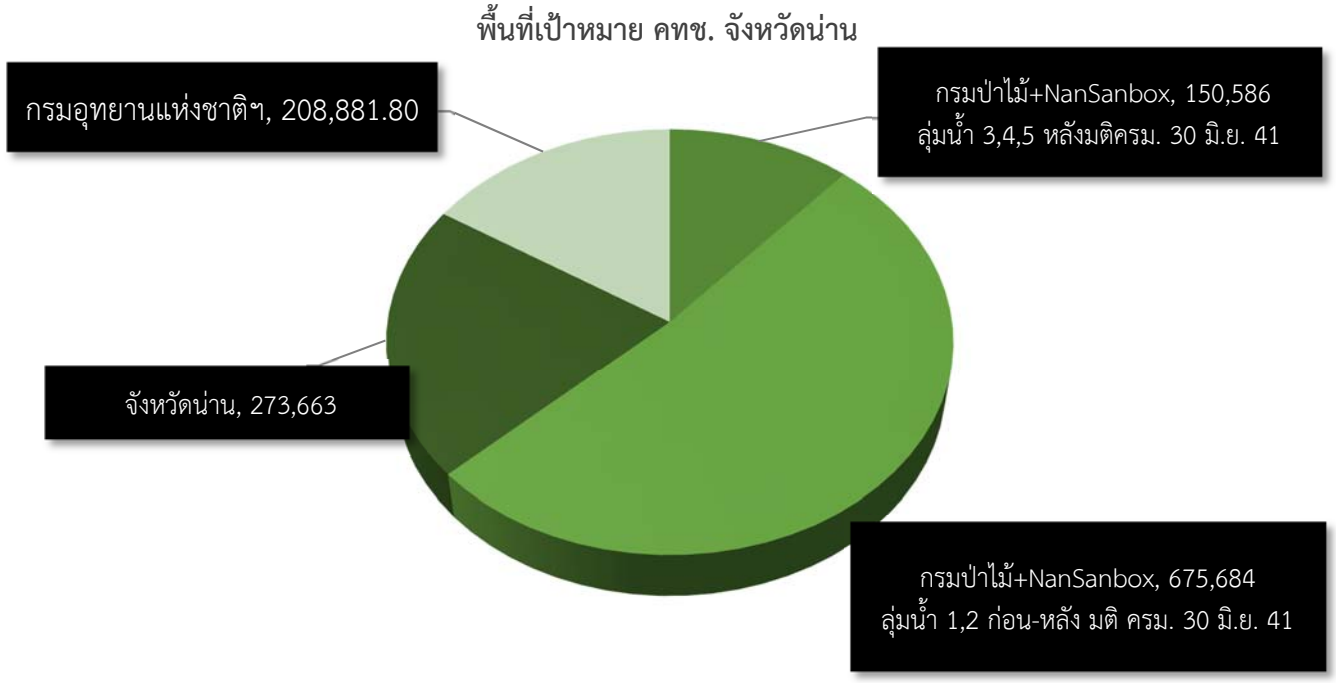
การดำเนินนโยบายที่ดินแห่งชาติ (คทช.) เป็นการดำเนินนโยบายในการจัดสรรที่ดินแก่ประชาชนในการทำมาหากินที่เป็นลักษณะแปลงรวมโดยไม่ให้กรรมสิทธิ์ในการครอบครอง แต่อนุญาตให้สามารถเข้าไปใช้ประโยชน์ในที่ดินของรัฐ

หัวใจหลักของการดำเนินการเรื่อง คทช. ในพื้นที่จังหวัดน่าน จังหวัดน่านมีพื้นที่ 7.58 ล้านไร เป็นพื้นที่ป่าจำนวน 5.96 ล้านไร หรือคิดเป็นร้อยละ 79 และประชาชนอยู่อาศัยและทำกินเพียง 1.33 ล้านไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 21 ในช่วงที่ผ่านมาพื้นที่ป่าไม้น่านถูกบุกรุกเป็นจำนวนมากถึง 1,637,667 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 27 ซึ่งมีแนวโน้มถูกบุกรุกเพิ่มขึ้น การดำเนินการของนโยบาย คทช จังหวัดน่านเพื่อการแก้ไขปัญหา การบุกรุกพื้นที่ป่า ทรัพยากรธรรมชาติ ป่าต้นน้ำขาดความอุดมสมบูรณ์ สาเหตุของไฟป่า และปัญหาหมอกควันที่ตามมา ตลอดจนราษฎรในจังหวัดน่านเดือดร้อนเรื่องที่ดินทำกินเป็นระยะเวลานาน ซึ่งพื้นที่ที่จะดำเนินการการตามเป้าหมาย (1,308,814.80 ไร่) ดังกล่าวไม่เป็นเขตป่าต้นน้ำลำธาร หรือเขตป่าอนุรักษ์ ทำให้สามารถจัดสรรที่ดินแก่ประชาชนได้ โดยมีหน่วยงานที่รับผิดชอบเรื่องการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพตามศักยภาพของพื้นที่ เช่น ส่งเสริมการปลูกพืชตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ปลูกไม้ 3 อย่าง ประโยชน์ 4 อย่าง เป็นต้น

(2.1.2) ผลการดำเนินงาน

การดำเนินงานพื้นที่เป้าหมายโครงการจัดสรรที่ดินทำกินให้ชุมชนตามนโยบายรัฐบาล (คทช.) จังหวัดน่าน จำนวน 1,308,814.80 ไร่

แผนภาพที่ 19 แสดงพื้นที่เป้าหมายโครงการจัดสรรที่ดินตามนโยบายรัฐบาล คทช. จังหวัดน่าน

ที่มา : สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดน่าน

หมายเหตุ : *พื้นที่ป่าอนุรักษ์ 208,881.80 ไร่ ดำเนินการโดย กรมอุทยานแห่งชาติฯ*
พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ 1,099,933.00 ไร่ ดำเนินการโดย กรมป่าไม้, NanSanBox, จังหวัดน่าน

ซึ่งจำนวน 1,308,814.80 ไร่ แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. ป่าอนุรักษ์จำนวน 208,881.80 ไร่ ซึ่งดำเนินการโดยอุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เขตห้ามล่าสัตว์ป่า วนอุทยาน โดยดำเนินการสำรวจการถือครองที่ดินของประชาชนที่อยู่อาศัยทำกิน

ในอุทยานแห่งชาติเพื่อดำเนินการตามพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ.2562 มาตรา 64 จำนวน 106 หมู่บ้าน 29 ตำบล 12 อำเภอ รวมพื้นที่จำนวน 194,290.09 ไร่ เสร็จสิ้น (พื้นที่อื่น ๆ เช่น ถนน พื้นที่ราษฎรคืนให้ รวม 4,591.71 ไร่)

2. ป่าสงวนแห่งชาติจำนวน 1,099,933.00 ไร่ โดยดำเนินการด้วยพื้นที่ 2 ส่วน

2.1 พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ พื้นที่ลุ่มน้ำ ชั้นที่ 3,4,5 ทำกินหลังมติครม. 30 มิถุนายน 2541 และพื้นที่ลุ่มน้ำ ชั้นที่ 1,2 ก่อนและหลังมติครม. 30 มิถุนายน 2541 จำนวน 826,270 ไร่ ดำเนินการโดยกรมป่าไม้ และ NanSanBox

2.2 การดำเนินงานของจังหวัดน่าน จำนวน 273,663 ไร่ ในปี พ.ศ. 2563 – 2564 ผ่านการขับเคลื่อนของจังหวัด ปี พ.ศ. 2563

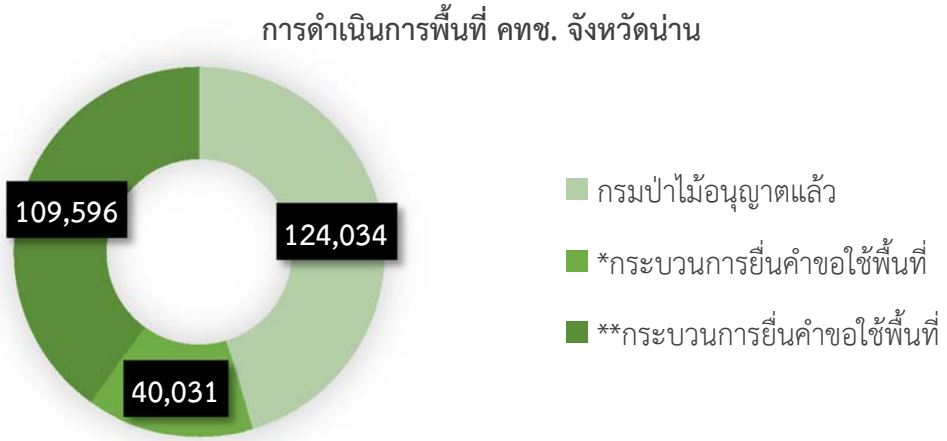
- จังหวัดได้ดำเนินการการจัดทำฐานข้อมูลเพื่อกำหนดพื้นที่เป้าหมายในการขออนุญาตพื้นที่ คทช.
- สร้างความเข้าใจตามนโยบายที่ดินแห่งชาติ
- การพัฒนาแหล่งน้ำจำนวน 1 แห่ง เพื่อการอุปโภคบริโภคและน้ำเพื่อการเกษตร
- การส่งเสริมให้ปลูกไม้ 3 อย่าง ประโยชน์ 4 อย่าง ตามแนวพระราชดำริ
- การพัฒนาการผลิตปศุสัตว์และการเกษตรปลอดภัยเพื่อเป็นแหล่งอาหาร

ปี พ.ศ. 2564

- การสร้างความเข้าใจด้านกฎหมายแก่ราษฎรในพื้นที่ คทช.
- การพัฒนาแหล่งน้ำจำนวน 2 แห่ง เพื่อการอุปโภคบริโภคและน้ำเพื่อการเกษตร
- การส่งเสริมให้ 3 อย่าง ประโยชน์ 4 อย่าง ตามแนวพระราชดำริ
- การพัฒนาอาชีพสร้างรายได้ให้กับประชาชนในพื้นที่ คทช.

ผลการดำเนินงานและความสำเร็จจากการดำเนินนโยบายดังกล่าวแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

แผนภูมิที่ 20 แสดงการดำเนินการพื้นที่ คทช. จังหวัดน่าน

ที่มา : สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดน่าน

หมายเหตุ : **กระบวนการยื่นคำขอใช้พื้นที่ กรณีทับซ้อนเขตป่าชุมชนและเขตอุทยานแห่งชาติ ปัจจุบันดำเนินการตรวจสอบเสร็จสิ้นและรอให้กรมป่าไม้อนุญาต คงเหลือเพียง 39,971 ไร่*

***กระบวนการยื่นคำขอใช้พื้นที่ คณะกรรมการพิจารณาการใช้ประโยชน์ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ มีมติเห็นชอบให้จัดส่งเอกสารที่เกี่ยวข้องยื่นขออนุญาตต่อกรมป่าไม้*

1. กรมป่าไม้อนุญาตแล้วจำนวน 124,034 ไร่ โดยสำนักงานที่ดินจังหวัดน่าน จัดสรรพื้นที่แล้ว 4,300 ราย 5,148 แปลง เนื้อที่จำนวน 43,276 ไร่
2. กระบวนการยื่นคำขอใช้พื้นที่ต่อกรมป่าไม้จำนวน 40,031 ไร่ โดยจังหวัดน่านดำเนินการตรวจสอบและจัดทำข้อมูลเพิ่มเติม เนื่องจากกรณีการทับซ้อนเขตป่าชุมชน และเขตอุทยานแห่งชาติ ซึ่งสำรวจเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ทั้งนี้ได้จัดส่งบันทึกตรวจสอบเพิ่มเติม และข้อมูล shape file แผนที่ เพื่อให้กรมป่าไม้พิจารณาอนุญาต (กรณีการทับซ้อนดังกล่าว คงเหลือพื้นที่จำนวน 39,971 ไร่)
3. กระบวนการยื่นคำขอใช้พื้นที่ต่อกรมป่าไม้จำนวน 109,596 ไร่ ซึ่งจำนวน 109,596 ไร่ คณะกรรมการพิจารณาการใช้ประโยชน์เขตป่าสงวนแห่งชาติ (ครั้งที่ 8/2564 เมื่อวันที่ 16 สิงหาคม 2564) มีมติเห็นชอบและให้ประสานกับสำนักงานจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ 3 สาขาแพร่ ในการดำเนินการจัดส่งเอกสารที่เกี่ยวข้องตามที่กรมป่าไม้แจ้ง เพื่อดำเนินการอนุญาตต่อกรมป่าไม้

เป้าหมาย คือ กรมป่าไม้อนุญาตให้ใช้พื้นที่ป่าสงวนตามนโยบาย คทช. ครบทั้ง 273,663 ไร่ ที่ดำเนินการโดยจังหวัดน่าน

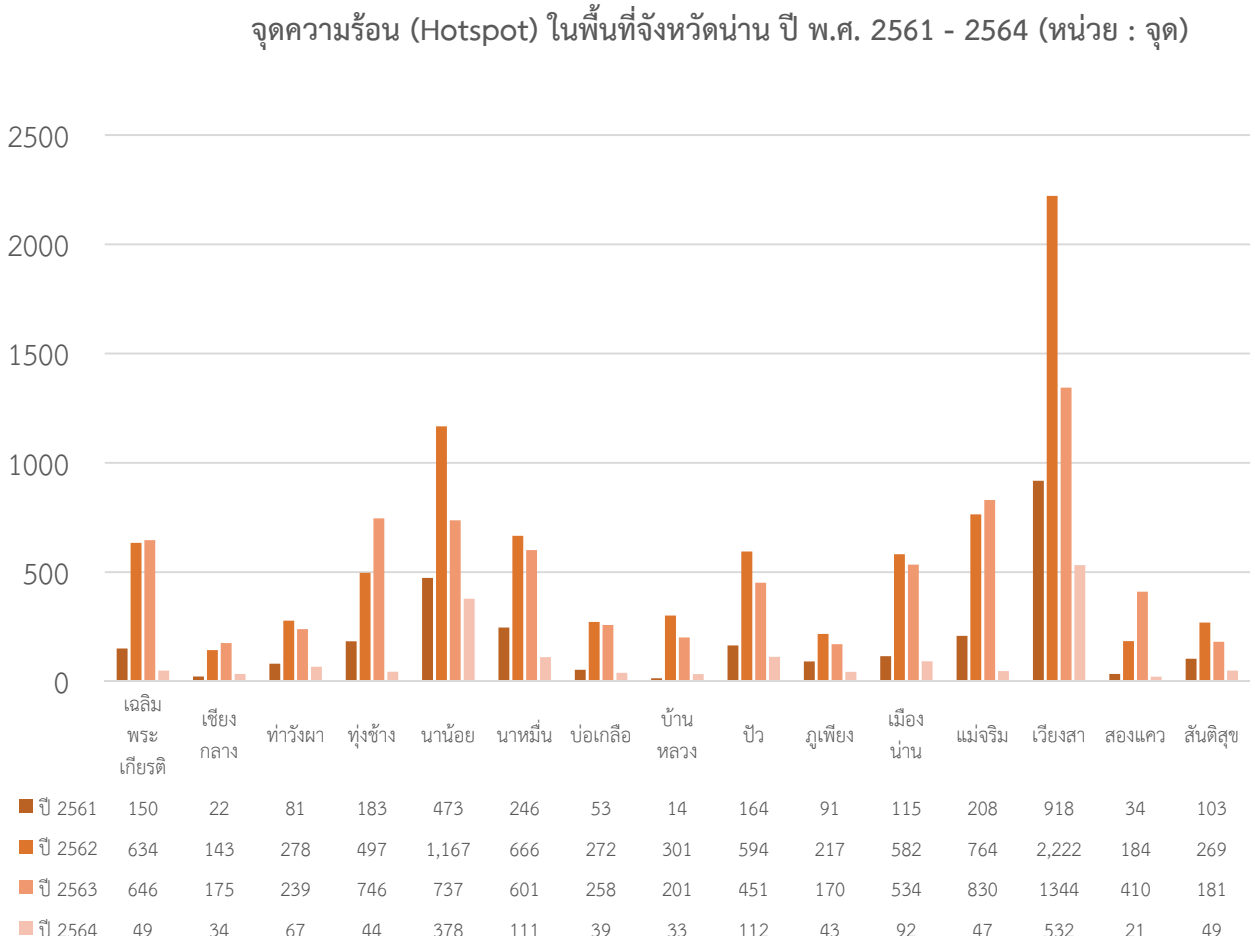
ความก้าวหน้าของการจัดสรรที่ดินตามนโยบายของรัฐ คทช. จังหวัดน่าน ดังนี้

1. จังหวัดน่านได้รับอนุญาตพื้นที่ คทช. จากกรมป่าไม้แล้วจำนวน 124,034 ไร่ และอยู่ในระหว่างกระบวนการขออนุญาตต่อกรมป่าไม้อีกจำนวน 149,627 ไร่
2. ได้รับอนุญาตให้ทำประโยชน์ในพื้นที่ป่าสงวนแล้ว 4,300 ราย
3. พัฒนาคุณภาพชีวิต ส่งเสริมอาชีพแก่ประชาชนจำนวน 3,080 ราย ประชาชนในพื้นที่ คทช. มีความมั่นคงในที่ดินทำกิน มีอาชีพ รายได้ เลี้ยงตัวเองตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

(2.2) สถานการณ์หมอกควันไฟป่าและฝุ่นละอองขนาดเล็ก

(2.2.1) จุดความร้อน (Hotspot) ในจังหวัดน่าน แยกรายอำเภอ ปี พ.ศ. 2561 – 2564

แผนภูมิที่ 21 แสดงความแตกต่างจุดความร้อน (Hotspot) ในจังหวัดน่าน แยกรายอำเภอ ปี พ.ศ. 2561 – 2564

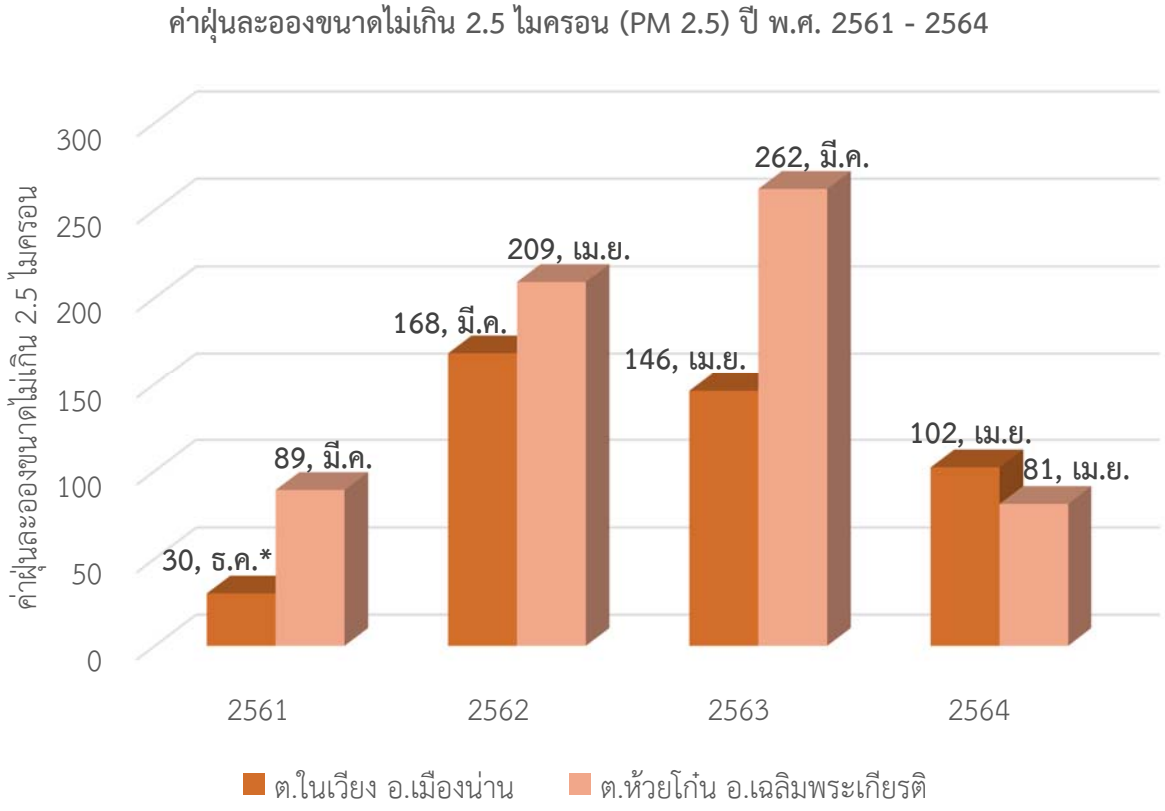

ที่มา : สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดน่าน

จังหวัดน่านใช้ข้อมูลจุดความร้อนจากสำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน) หรือ Gistda โดยนำข้อมูลที่แสดงจุดความร้อนด้วยดาวเทียมซูโอมิ เอ็นพีพี (Suomi NPP) ของระบบเวียร์ (VIIRS) ซึ่งในปี 2564 (ข้อมูลตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม - 31 พฤษภาคม 2564) มีจุดความร้อนเกิดขึ้นในพื้นที่จังหวัดน่าน จำนวน 1,651 จุด ลดลงจากปี 2563 (7,523 จุด) คิดเป็นร้อยละ 78.05

(2.2.2) ปริมาณค่าฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM2.5) ในจังหวัดน่าน ปี พ.ศ. 2561 – 2564

แผนภูมิที่ 22 แสดงปริมาณค่าฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM2.5) ในจังหวัดน่าน ปี พ.ศ. 2561 – 2564

ที่มา : สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดน่าน

ด้วยสภาพภูมิประเทศและสภาพภูมิอากาศของจังหวัดน่าน เมื่อเข้าสู่ปลายฤดูหนาว ต้นฤดูร้อน ปัญหาที่มักพบเจอในจังหวัดน่านและจังหวัดทางภาคเหนือได้รับผลกระทบจาก ค่าฝุ่นละอองขนาดเล็กขนาดไม่เกิน 10 ไมครอน และขนาดที่เป็นปัญหาอยู่ในขณะนี้คือ ค่าฝุ่นละอองขนาดเล็กขนาดไม่เกิน 2.5 ไมครอน หรือที่เรียกกันว่า PM2.5 ที่เป็นปัญหาต่อระบบทางเดินหายใจ ระบบประสาท และระบบอื่นในร่างกาย จากสถิติการวัดค่าฝุ่นละอองขนาดเล็กขนาดไม่เกิน 2.5 ไมครอน ในปี พ.ศ. 2563 จังหวัดน่านมีค่าฝุ่นละอองขนาดเล็กขนาดไม่เกิน 2.5 ไมครอน (PM2.5) มากที่สุด สูงถึง 262 (มีนาคม, 2563) ค่าวัด ณ ต.ห้วยโก๋น อ.เฉลิมพระเกียรติ โดยค่าคุณภาพอากาศเมื่อมีค่าเกิน 50 จะเริ่มมีผลกระทบต่อผู้ที่เป็นภูมิแพ้ง่าย โดยสาเหตุหลักของการเกิดค่าฝุ่นละอองที่เกินค่ามาตรฐาน

การเผาป่าเพื่อหาของกิน การเกิดไฟป่าโดยธรรมชาติจากเมื่อดูจากค่า Hotspot (แผนภูมิที่ 3-28) รวมถึงปัจจัยอื่นร่วมด้วย

ในปี พ.ศ. 2564 จำนวนวันที่ปริมาณค่าฝุ่นละอองขนาดเล็กเกินค่ามาตรฐานมีจำนวนลดลงจากปี พ.ศ. 2563 จาก 79 วัน (2563) เหลือเพียง 46 วัน (2564) คิดเป็นร้อยละ 41.77 โดยเกินค่าเป้าหมายที่ตั้งไว้ที่ร้อยละ 30

- **กลไลในการจัดการปัญหาหมอกควันไฟป่า**

จังหวัดน่านได้มีการเตรียมการในการป้องกันและแก้ไขปัญหาหมอกควันไฟป่า เพื่อลดจำนวนค่าฝุ่นละอองขนาดเล็ก โดยการแบ่งการดำเนินการเป็น 3 ช่วง ดังนี้

ช่วงเตรียมการ ระหว่างเดือนพฤศจิกายนถึงเดือนมกราคม ดำเนินการประชุมเตรียมการจัดการเชื้อเพลิง (ชิงเผา) ทั้งพื้นที่เกษตร พื้นที่ป่า พื้นที่ริมทาง และพื้นที่ชุมชน/เมือง การทำแนวกันไฟ การให้ความรู้เครือข่ายและการบูรณาการข้อมูล

ช่วงรับมือ แบ่งเป็น 2 ช่วง ได้แก่ ช่วงก่อนวิกฤต ระหว่างเดือนมกราคมถึงเดือนกุมภาพันธ์ดำเนินการแจ้งเตือนสถานการณ์ การระดมสรรพกำลัง การเคลื่อนกำ ลังจากพื้นที่อื่นเข้าในพื้นที่เสี่ยงการลาดตระเวนเฝ้าระวังและการดับไฟ ช่วงวิกฤต ช่วงกลางเดือนกุมภาพันธ์ถึงเดือนพฤษภาคม ใช้ระบบบัญชาการเหตุการณ์ Single Command การบังคับใช้กฎหมาย การลาดตระเวนเฝ้าระวังดับไฟ การดำเนินมาตรการลดปริมาณฝุ่นละอองและการประสานการปฏิบัติกับประเทศเพื่อนบ้าน

ช่วงฟื้นฟูและสร้างความยั่งยืน โดยดำเนินการฟื้นฟูพื้นที่ป่าที่ถูกไหม้ การส่งเสริมเครือข่ายเกษตรกรชุมชนปลอดการเผา การส่งเสริมการมีส่วนร่วมภาคเอกชน และประชาชน และช่องทางความร่วมมือระหว่างประเทศ

(2.3) การบรรเทาสาธารณภัย

(2.3.1) สถิติการเกิดอุทกภัย

ตารางที่ 10 แสดงสถิติการเกิดอุทกภัย ปี พ.ศ. 2561 – 2564

ปี พ.ศ.	จำนวน (ครั้ง)	จำนวน (อำเภอ)	ความเสียหาย		
			จำนวน (ตำบล)	จำนวน (หมู่บ้าน)	มูลค่า (บาท)
2561	91	15	91	689	17,175,179
2562	71	15	76	545	1,897,860
2563	32	15	77	456	1,975,830
2564	5	11	125	41	229,887

ที่มา : สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดน่าน

(2.3.2) สถิติการเกิดวาตภัย

ตารางที่ 11 แสดงสถิติการเกิดวาตภัยปี พ.ศ. 2561 – 2564

ปี พ.ศ.	จำนวน (ครั้ง)	จำนวน (อำเภอ)	ความเสียหาย		
			จำนวน (ตำบล)	จำนวน (หมู่บ้าน)	มูลค่า (บาท)
2561	48	14	79	189	806,480
2562	75	14	75	417	1,465,383
2563	66	13	72	246	1,099,906
2564		15	70	344	

ที่มา : สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดน่าน

(2.3.3) สถิติการเกิดภัยแล้ง

ตารางที่ 12 แสดงสถิติการเกิดภัยแล้งปี พ.ศ. 2561 – 2564

ปี พ.ศ.	จำนวน (ครั้ง)	จำนวน (อำเภอ)	ความเสียหาย		
			จำนวน (ตำบล)	จำนวน (หมู่บ้าน)	มูลค่า (บาท)
2562	9	6	13	77	219,601
2563	43	12	59	456	20,017,209

ที่มา : สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดน่าน

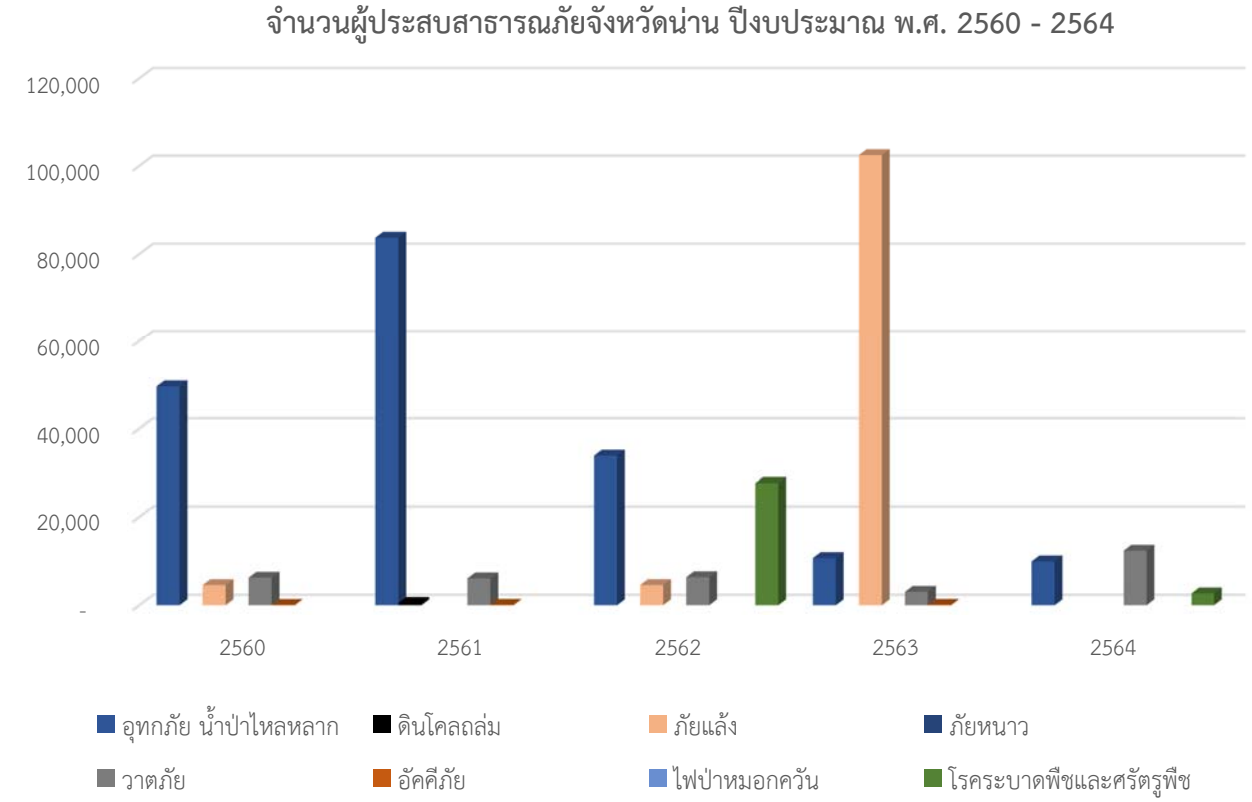
(2.3.4) สถิติการเกิดอัคคีภัย

ตารางที่ 13 แสดงสถิติการเกิดภัยแล้งปี พ.ศ. 2561 – 2564

ปี พ.ศ.	จำนวน (ครั้ง)	จำนวน (อำเภอ)	ความเสียหาย		
			จำนวน (ตำบล)	จำนวน (หมู่บ้าน)	มูลค่า (บาท)
2561	16	8	16	16	1,005,000
2562	18	10	24	19	627,000
2563	23	10	23	23	

ที่มา : สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดน่าน

แผนภูมิที่ 23 แสดงจำนวนผู้ประสบสาธารณภัยจังหวัดน่าน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 - 2564

ที่มา : สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดน่าน

จำนวนผู้ประสบสาธารณภัยจังหวัดน่านมีจำนวนที่ลดลงอย่างต่อเนื่อง อุทกภัย น้ำป่าไหลหลาก จังหวัดน่านมีจำนวนลดลงอย่างเห็นได้ชัด และในปี พ.ศ. 2563 สาธารณภัยแล้งส่งผลกระทบต่อผู้คนจำนวนมาก เนื่องจากปริมาณน้ำฝนที่กักเก็บมีไม่เพียงพอต่อการใช้งานทางด้านการเกษตรกรรม

การดำเนินการในช่วงที่ผ่านมาของสำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดน่าน ภัยธรรมชาติถือเป็นภัยที่เราไม่สามารถทราบล่วงหน้าได้ แต่สามารถคาดการณ์การจะเกิดหรือไม่เกิดภัยของภัยได้บ้าง ดังนั้น ทางสำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดน่าน จึงได้มีการเตรียมการในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยที่จะเกิดขึ้น เช่น การเข้าไปให้ความรู้แก่คนในพื้นที่ในการที่จะเอาตัวรอด การเตรียมการรับมือ การป้องกัน ปัญหาภัยพิบัติที่จะเกิดขึ้น, การให้ชุมชนเขียนแผนชุมชน ที่มีหน่วยงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเข้าไปให้ความรู้ กำกับควบคุม และเพิ่มเติม รวมถึงการทบทวนแผนชุมชนในทุก ๆ ปี ว่าให้แต่ละห้วงปีที่ผ่านมามีปัญหาใดที่เป็นปัญหาใหม่ที่จะต้องเตรียมการการรับมือ เป็นต้น พื้นที่ที่เป็นพื้นที่เสี่ยงต่อการเกิดภัยพิบัติจากการสำรวจจังหวัดน่านที่มีจำนวน 403 หมู่บ้าน ทางสำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดน่าน ด้วยงบประมาณที่จำกัดที่ไม่สามารถจัดสรรให้กับทุกหมู่บ้านในพื้นที่เสียงภัยได้ ทางสำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดน่าน จึงต้องจัดลำดับความสำคัญ เพื่อบรรเทาภัยธรรมชาติให้ได้ครอบคลุมและเกิดประสิทธิภาพมากที่สุด

3. ข้อมูลการพัฒนาจังหวัดน่านตามแผนพัฒนาจังหวัดน่าน (พ.ศ. 2566 – 2570)

จากกระแสความเปลี่ยนแปลงทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม ความมั่นคงและสิ่งแวดล้อมของโลกและประเทศไทย รวมทั้งวิกฤตการณ์ที่เกิดขึ้นจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรน่า 2019 ส่งผลต่อจังหวัดน่านทั้งทางตรงและทางอ้อม ดังนั้น เพื่อก้าวทันความเปลี่ยนแปลงดังกล่าว และเพื่อเป็นส่วนหนึ่งในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนการปฏิรูปประเทศ แผนแม่บทการพัฒนาต่างๆ จังหวัดน่านโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการจังหวัดน่าน (ก.บ.จ น่าน) ได้เห็นชอบกำหนดเป้าหมายในการพัฒนาจังหวัดน่านในระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 – 2570 เพื่อ “พลิกโฉมการพัฒนาเดินหน้าสร้างเมืองน่านเมืองแห่งความสุข ประชาชนมีคุณภาพชีวิตดี สังคมร่มเย็น เศรษฐกิจได้รับการต่อยอดและสร้างมูลค่าอย่างสร้างสรรค์ และเติบโตอย่างเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม”

โดยมีประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนา 3 ด้าน คือ

1. ประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาที่ 1 สุขภาพดีสร้างโอกาสและสังคมที่ร่มเย็น : เพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ทุกช่วงวัยให้มีสุขภาวะที่ดีมีคุณภาพชีวิตดีขึ้น และสังคมที่ร่มเย็น รวมทั้งสร้างโอกาสและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของจังหวัดน่าน

2. ประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาที่ 2 สุขเศรษฐกิจสร้างสรรค์และมูลค่าสูง : เพื่อส่งเสริม สนับสนุนการเพิ่มขีดความสามารถ ด้านการแข่งขัน ทั้งในเชิงโครงสร้างและภาคการผลิต อุตสาหกรรมและบริการ ด้วยองค์ความรู้ ความคิดสร้างสรรค์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อสร้างมูลค่าสูง

3. ประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาที่ 3 สุขเติบโตอย่างเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม : เพื่อลดผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และภัยคุกคามทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งการฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้มีความอุดมสมบูรณ์ ด้วยกลไกการมีส่วนร่วมของประชาชน และที่สำคัญสร้างสมดุลในการพัฒนาเพื่อให้เกิดการเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

จากเป้าหมายและยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดน่าน คาดว่าภายในปีงบประมาณ พ.ศ. 2570

- อัตราของประชาชนที่อยู่ภายใต้เส้นความยากจนลดลง
- ดัชนีความก้าวหน้าของคนสูงกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศ
- ร้อยละของผู้ป่วยที่เข้าพักรักษาตัวในโรงพยาบาลลดลง
- อัตราการขยายตัวของมูลค่าด้านเศรษฐกิจเพิ่มสูงขึ้น (ราคาประจำปี)
- มีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อสนับสนุนการพัฒนาระบบเศรษฐกิจ
- พื้นที่สีเขียวมีอัตราเพิ่มขึ้น
- ประชาชนประสบสาธารณภัยน้อยลง